

ANGLIJA PAIMS VISUS FRANCIJOS KARINIS LAIVUS; KURIE NEPASIDUOS, TUOS SKANDINS

Vieton Francijos Anglija Nori Gauti Sovietus, į kuriuos Visai Nesenai Žiūrėjo Labai Nedraugiškai ir Norėjo Skelbt Karą

LONDONAS, Liepos 4.—Nors atrodo netikėtina, tačiau faktai rodo, kad didelė Anglijos-Francijos draugystė užsibaigs jei ne karu, tai nepaprastai dideliu nedraugiškumu. O tuo pačiu sykiu buvę priešai susigerins ir taps draugais.

Anglijos valdžia, bijodama, kad Vokietija ir Italija nepanaudotų Francijos karo laivų prieš Angliją, nutarė juos sumti, kad jie nepatektų į vokiečių ar italų rankas. O kurie nepasiduos gruožu, tuos skandinti kaip prieš laivus. Blokada prieš Franciją jau veikia.

Anglijos ministerių kabinetas tas problemas svarstė. Čiorčilis apie tai pranešias parlamentui.

Tuo pačiu metu Anglijos santykiai su Sovietų Sąjunga, kuriai visai neseniai Anglija vos nepasakė karo, eina geryn ir geryn.

KAUNAS PRANEŠA

BRITISH BROADCASTING CORPORATION pranešė, kad Francijos aviatilinių legijonas paleidžiamas, kaip kad sustarta su Vokietija. Kalbėtojas franciškai kalba murodė, kad tie legionieriai, kurie buvo nusiųsti į Norvegiją, o vėliau buvo atkelti į Angliją, gali būti į generolo De Gal armiją. Atvažkęs motome du legionierus.

(SIE PRANEŠIMAI GAUTI PER LIETUVOS KONSULĄ NEW YORKE)

KAUNAS, birželio 28 d. — Liepą 1 d. paleidžiamas Seimas. Darbo ministras paskirtas Martynas Juncas (gal Juozas?) Kučinskas. Valstybės Kontrolierium — Ljudas Adomauskas. Kaune, Vilniuje ir visoje Lietuvoje vyksa gausingi darbo žmonių mitingai. Džiaugiamis laudies laisvę, sveikina vyriausybę, Sovsąjungą, iškelia nuvertęjo režimo neteisębę, svarsto darbo reikalus.

KAUNAS, liepos 1 d. — Molotovo pakviestas užsienio reikalų ministras V. Krėvė-Mickėvičius išvyko Maskvą. Leistos profesinės sąjungos. Legalizuota komunistinio jaunimo sąjunga. Kaune dalyvaujant vyriausybei įvyko 15,000 žmonių mitingas politiniams kaliniams pagerbti. Provincijoje vyksta masiniai mitingai, reikalaujant pritarimo naujai santvarkai. Skubiai rengiami pabėgėlių turtai konfiskuoti, civilinės metrikacijos bei žemės reformos įstatymai, Karinomenės vadas gen. Vitkauskas parėškė, kad Lietuvos kariuomenė pasilieka ir toliau; prireikus gins Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę. Kariuomenės santvarka bus priderinta naujai valstybės santvarkai. Užsienio reikalų viceministrą paskirtas Pjūs Glovacis; atleistas ekonominio departamento direktorius J. Norkaitis.

Petai įsakė visiems Francijos karo laivams atsakyti į ugnį gimi.

NAZIŲ SUBMARINAS ISTORPĖDAVO LAIVĄ SU KARO BELAISVIAIS

LONDONAS, Liepos 4. — Netoli Airijos pakraščiu nazių submarinas istorpėdavo laivą Arandora Star, 15,500 tonų, kuriame buvo gabenama į Kanadą 1,640 karo belaisvių ir internutu vokiečių ir italų. Apart belaisvių laive buvo 300 anglų jūrininkų ir 200 karių, belaisvių sargų. Žuvo apie 1,000 žmonių.

Submarinas laivą užpuolė naktį ir be įspėjimo istorpėdavo, tad visi belaisviai tuo tarpu buvo savo kajutėse ir miegojo. Staiga įvykus katastrofa sukėlė didelę paniką belaisvių tarpe ir jie vienas kitą stumdydami skubėjo patekti į gelbėjimosi valtis. Išgelbėtieji pasakoja, kad didžiausios grumtynės įvyko tarp vokiečių ir italų už pirmenybę patekti į valtis. Tose grumtynėse daugelis vienas kitą mirtinai primušė. Sargybiniai ir jūrininkai taipgi yra nukentėję bestiegiant tas mūstytes likviduoti ir išlaikyti tvarka.

Stambūs Lietuovj Vagys Bus Patraukti Teisman

KAUNAS. — Netrukus bus patraukti teisman kai kurie stambūs vagys iš tautininkų partijos ir kiti jiems artimi žmonės.

Kaip teko patirti, valstybės kontrole toli davinii, kurie aiškiai irodo buvusiu "valdovu" nusikalstamusius darbelius.

Viena byla bus sudaryta tautininkų "Pažangos" bendrovės vadovybei. Prokuratūra jau turi apsieki medžiagos traukti juos į teisę. Be to, patraukė tieson tautininkų bendrovės, "Lietuvos Aido" bendradarbę rašytoją Litnę Janušytę.

Byla bus nemenkesnė už tautininkų vado Jono Japėno "Maito" byla.

Dabar iškeliamas bylos, kaip raso Kauno laikraščiai, parodytas Lietuvos darbo visuomeni, koks supuvis ir išsigimtis buvo ligišiolinis ponų režimas Lietuvoj, kurį pakeitė laudies vyriausybė.

Sako Kareiviai Reikalauja Susidėti Su Sovietų Sąjunga

STOKHOLMAS, Liepos 4. — Sako arti 10,000 Lietuvos karių iš Kauno garnizono susirinkę sporto auditorijoj išnešė reikalavimą, kad Lietuva formaliai susijungyt su Sovietų Sąjunga.

Kaip Stokholmo laikraščio Tidningen korespondentas iš Kauno praneša, tai kariavai, susirinkusieji sporto auditorijoj, šaukė "ura!" Sovietų armijos kalbėtojams. Maršuodami į sporto auditoriją šie Lenino, Stalino, Molotovo ir Vorosilovo paveiksūs.

Karininkai norėjo demonstraciją suturėti, bet nepavykė. Tačiau jokių susikirtimų neįvyko.

KAUNAS. — Susidarius naujai Lietuvos vyriausybei, jau per pirmą savaitę 1,200 bedarbių gavo darbus vien tū Kaune.

OTTAWA, Liepos 4. — Pirmos klasės vyrai bus pašaukti į kariuomenę dar prieš registraciją.

Hungarijos Naziai Siunta Prieš Žydus

BUDAPESTAS, Liepos 4. — Hungarijos (Vengrijos) nazių partija įteikė seimui projektą, kuris taikomas žydams.

Pagal tą projektą, žydams ir žydėms draudžiama vairuoti automobilių, patarnauti prie gimdymo, iškelti Hungarijos vėliavą, pirkti ką nors iš valstiečių, pasirašyti po kokių nors teiėtų dokumentu.

Toliau tas projektas sako, kad nežydas, apšvedamas su žydu rasės mergina, tampa žydu. Iš visų žydu su hungariškais pavardėmis reikalauja pakeisti savo pavardes žydiškoms.

Žydams, toliau tas įstatymo projektas sako, galima pirkti ar parduoti tik žydiškas knygas.

Nei vienas kitos šalies žydas nebus įleistas į Hungariją nors ir trumpiausiam laikui. Žydai negali samdyti tarnaitėmis ne žydu rasės moterų, jei jos neturi 40 metų amžiaus.

Biznio įstatymus, jeigu samdys bent viena žyda darbininką, skaitysis žydiškoms įstaigomis.

Besarabijoj ir Bukovimoj Turčių Žemė Bus Išdalinta Valstiečiams

MASKVA, Liepos 4. — Darbo unijų organas Trud praneša, kad Raudonoji Armija pasakė, jog Besarabijoj ir Bukovinoj, kurie plotai yra perleisti Sovietų Sąjungai, visi dvarai bus nusiautinti ir žemė tuojau liks išdalinta bežemiems ir mažžemiems valstiečiams.

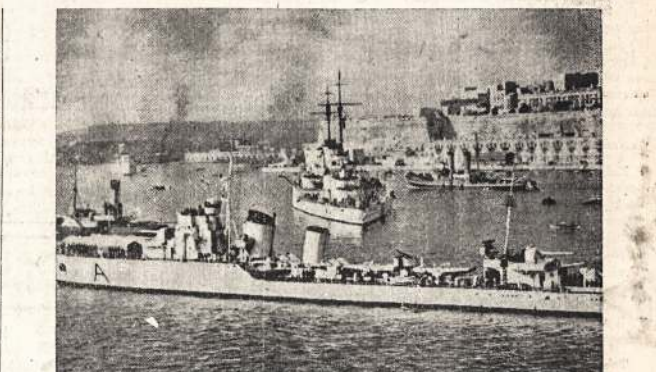
Izvestija rašo, kad Kišinevo distrikte dvarų dalinimas neturtingiems valstiečiams jau prasidėjo. Iš to distrikto visi dvarponiai ir didieji turčiai yra pabėgę Rumunijon. Stanislove įvyko milžiniška žmonių pro-Sovietinė demonstracija laike laidojimo dviejų darbininkų, kuriuos atsturdami Rumunijos policija, nušovė.

Tas, Sovietų žinių agentūra, praneša, kad Galatz stotyje buvo susirinkę per 2,000 darbininkų laukdami traukinio vykimui į Besarabiją. Bė Rumunijos policija ir kariuomenės daly pradėjo darbininkų minią šaudyti norėdami juos išskirstyti ir neleistį išvykti. Besarabijon. Del to įvyko didelis darbininkų su policija susirimas, kuriame daug darbininkų liko užmušta ir sužeista. Laike to susirėmimo taipgi liko užmušti du žandarai ir keletas sužista.

Tas praneša, kad darbininkų vykimui į Besarabiją, Rumunijos vidaus reikalų ministeris buvo žadėjęs nepasiekti.

Tukstantai rusų, ukrainų, maldavų ir kitų tautų žmonių Rumunijos karių uniformose pasiiiko Raudonosios Armijos užimtose teritorijose. Daugelis jų atbėgė iš kitų Rumunijos vietų.

ROMA, Liepos 4. — Italijos laikraštis Messagero skelbia, kad Francija kare neteko 50,000 karių užmuštus ir 300,000 sužeistais. Be to, ji pridiria, kad birželio mėn vokiečiai paėmė 600,000 frančūzų belaisvėn.

TURKIJA KONTROLIUOJA LABAI SVARBŲ SĄSIAURĮ Dardanelium vadinamą. Be to, ji turi keletą karo laivų, iš kurių vienas čia matomas, Adatepe, nufotografuotas laike vizito anglų bazėj Vidurmečio jūroje. Nežinūri tu, Turkija viena Dardanelio neišlaikytų. Manoma, kad Turkija susitars su Sovietų Sąjunga.

Gelžkeliečiai Reikalauja, Kad Čiorčilis Išvytų iš Valdžios Visus Muncheniečius

KODEL PALEIDŽIA LIETUVOS "SEIMA"

KAUNAS. — Lietuvos teisingumo ministris Pakarklis aiškina laikraštėje "Lietuvos Aidas", kodėl šis seimas paleidžiamas, ir sako: šis seimas buvo padaręs senąjį (Smetonos) režimą. Iš 16-šiu toliose atstovų keturtradesimti du priklauso buvusiai valdiškai atžagareiviskai tautininkų partijai, o kiti keturi taipgi buvo faktiniai šios partijos nariai. Tame seime nebuvo nei vieno atstovo nuo lauko ūkio darbininkų, nei vieno atstovo nuo pramonės darbininkų, o tai parodo, jog Smetonos seimas nieko bendro neturėjo su darbo žmonių reikalais.

ORO LAIBUNAI SUKELĖ DIDELĮ NERAMUMĄ WINNIPEGE

WINNIPEG, Liepos 4. — Vakar Winnipeg priemiestyje, Norwood, buvo didelis susimimas, kada pasliko gandai, kad vienas aukštai skrendantis orlaivis paleido du parašutistus. Kalbos apie parašutistus greitai plito, nes vis daugiau radosi žmonių, kurie tvirtino parašutistus matę.

Apie tai tuojau buvo pranešta rajonajai policijai ir ši pradėjo parašutistus ieškoti. Už kiek laiko liko išsiskirti, kad joks orlaivis nei parašutistų nėra buvę. Oro tyrinėjimo biuras buvo paleidęs du ballonus oro tyrinėjimo reikalui, kuriuos ballonus vėjas nunešė toliau. Nežinoma, netešiose liko atrasti ir tie ballunai.

Taip tai iš didelio debesio lietus nebuvo visai.

TORONTO, Liepos 4. — Dvidešimt mainų kompanijų liepos mėnesį savo šėrininkams išdalinė \$8,943,329. Tą patį laiką perleistas metais jos išdalinė \$6,520,701.

Per septintus šių metų mėnesius minimos kompanijos gavo pelno \$55,107,252, o poretais metais per tą laiką \$51,079,159.

LONDONAS, Liepos 4. — National Union of Railwaymen konferencija vienbalsiai išnešė reikalavimą, kad iš Čiorčilio kabineto būtų išmesti Neville Chamberlenas, kaip lordas prezidentas, užsienio reikalų sekretorius Halifaxas, finansų sekretorius Wood, lordas kancleris Simons, ir kiti, kurie dirbo su Chamberlenu ir atsakomingi už užgerbinio politiką.

Minėta unija turi 250,000 narių. Šios unijos vadai buvo nepriklausomi ir mažai kada į politiką kišdavosi. Todel tos konferencijos tarimas skaitomas ženklų didelio nepasitenkinimo

čemberleniečiams.

Valdžia tą žmonių jausmą gerai nujausdama, pavedė Chamberlenui pasakyti per radio kalbą, paaiškinant, kad niekas iš valdžios narių apie pasidavimą nemano.

Sakoma, kad judėjimas prieš muncheniečius labai padidėjo jo to, kai iš Dunkirko sugrįžė kareiviai pradėjo pasakoti, kaip jie buvo mažai apginkluoti, nors Anglija buvo jau išleisus del apsiginklavimo virš 2 milijonų svarų sterlingų.

"Mes reikalaujame godotini, bet įsakingai ir atsivėlgiant į visuomenės pasitikėjimo ir tautinės moralės dalyką," sako rezolucija, "kad kabineto ministrai ir kiti asmenys aukštos vietose, palaikę buvusios valdžios užgerbinio politiką, tuojau būtų pašalinti, o jų vietos užpildytos tokiomis, kurias būtų galima pasitikėti iš jų praelties darbu."

Mr. Paton, kalbėdamas į konferencijos dalyvius, parėškė: "Hitlerio laimėjimai paėna iš priežasties politinio silpnumo, vedancio prie stebėtinų ir netikėtinų išdavytės ir apgavytės veiksmų."

"Ko aš labiausiai bijau," teigė jis, "tai ne vokiečių oro jėgos ar jų mechanizuotos armijos, bet mūsų pentakolonistų, kurie dabar užima svarbias vietas ir kurie turėjo būti išmesti perorganizuojant valdžią."

"Aš nekabiu su politine pagieža, aš nenoriu suminėti vardužą, aš nenoriu kalbėti su kankinama. Ko aš noriu, tai kad jie būtų padėti tenai, kur jie negalėtų išduoti šalies, kaip kad Petain išdavė Franciją."

"Masės demokratiniai nusiteikusių žmonių priėjo prie išvados, kad reikia spausti valdžią, kad ji apsislytų nuo tokių elementų, kurie panašūs į Francijos išdavikus."

Be abejo, pono Patono išreikšta mintis nėra vien jo ir gelžkeliečių mintis. Anglijos žmonės aplamai šlandien Petain tipo žmonių bijo labiau, negu nazių bombierių ar ko kito.

Dabar palieka palaukti, ką Čiorčilio valdžia darys.

NEW DELHI, Indija, Liepos 4. — Mohandas K. Gandhi, Indijos nacionalistų vadas, įteikė Anglijos karaliaus pareigūnui lordui Linlithgow prašymą iš 2,000 žodžių, kuriame jis ragina visus britus baigti karą su Vokietija ir išspėsti savo nesuipratimus be mūšiu.

Jis pageidauja, kad Anglija neįstotų į "nagarbingą kompeticiją su naziais del galios."

Liaudies Balsas

KANADOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS, LEIDŽIAMAS SPAUDOS
DRAUGIJOS, IŠEINA DU KARTŲ IŠ VAIKAITĖ.
Premseratos Kaina:
Kanadoj ir Didžiojoje Britanijoje metams \$3.00; pusei metų \$1.50. Visur kitur
metams \$3.00; pusei metų \$1.75. Atskira kopija 5 centai.
Pašto perlaidas (Money Orders) išrašykite Liaudies Balsas vardu:
LIAUDIES BALSAS
P. O. Station C, Box 1015, Toronto 5, Ontario, Canada.

DAR APIE FRANCIJĄ

Kaip Kanados ir Anglijos vadai, taip ir Francijos, šimui kairi prasidėjus, susilė šaukė, kad šis karas už apgynimą demokratijos, už sunaikinimą hitlerizmo. Bet dabar visa ta veidmainystė nusimaskuoja. Dabar jau aišku, kad dauguma Francijos draugų, kooperuodami su aršiausiais Francijos fašistais ir Hitlerio draugais, rūpinosi ne demokratijos apgynimu, o fašizmo įsteigimu. Bijodami kairės, jie pasirinko Vokietijos nazių bloką.

Kaip vienas Suvienytų Valstijų komentatorius per radio pavirtino, tai Francijos tragedijos kaltininkais yra fašistai ir artimi jų draugai, sudariusieji Francijos valdžias. Francijos fašistai, su Doriot ir kitais priešakyje, darbovosi, kad tik demokratinės Francijos jėgos būtų sumuštos. Jie Francijos pralaimėjime matė savo laimėjimą. Ant Francijos griuvusių jie ketino statyti fašistinę Franciją. Ir jiems puikiai pavyko. Pats Doriot, kaip anksčiau buvo minėta, rodo iki pat Francijos sugriuvimo, dirbo cenzorių departamente. Kiti fašistai taipgi užėmė aukštas vietas. Jų užtekinčiai buvo ir armijos vadovybėje. Generalai Korapal, Gamelinai ir kiti buvo artimiausi fašistų draugai. Jie padėjo naziams sudaužyti Francijos armiją ir pasiklupdyti visą Franciją.

Kaip pasirodo, tai Anglijos ir Francijos angelas, generolas Weygandas, apie kurio sugubum ir pasiryžimą ginti demokratiją tiek daug buvo prirašyta, ministrų susirinkime karščiausiai agitavo už pasidavimą. Jis nurodinėjęs, jog laike perėjo karo, kad Rusijos armija buvo gavus didelius smūgius, kareivių tarpe prasidėjo judėjimas ir nepasitenkinimas vyriausybe. To rezultate įvykusi revoliucija, atnešusi bolševikų laimėjimą. "Dabar, kada mūsų armijos moralė atsteigta," pareiškė jis, "geriau susitalkyti ir palikti armiją dėl palaikymo tvarkos." Kitais žodžiais tariant, palikti armiją dėl slopinimo masių, kurios, matydamos savo vadų pardavystes, pradeda reikšti nepasitenkinimą.

Taigi, kaip matote, karščiausias "demokratijos" gynėjas, santarvininkų ir padanges iškeltas Weygandas, buvo karščiausias pasidavimo šalininkas. Bet tai dar ne viskas. Greitoj atėjimj užgręsite daugiau apie Weygandą ir jo draugus, Maršalas Petain ir generolas Weygandas, kartu su kitais, rengia dirva fašistinės valdžios įsteigimui. Petain ir Weygandas atvėrus Francijos valdžią į Doriot ir jo draugų rankas, kaip kad Hinderburgas su Papenu atidavė galą Hitleriui ir jo draugams. Tokie tai buvo fašistų planai ir jie juos įvykdys labai greitai atėjimj.

Toks tai Francijos likimas. Jos fašistai, su pagalba "demokratijos" gynėjų, su kuriais viename vežime važiuavo ir socialistų vadai, per Francijos pralaimėjimą, pasiekė to, ką jiems buvo sutrukdęs Liaudies Frontas. Tas tai ir išaiškina tą paslaptį, kodėl Francijos armija nepasirodė nei tiek, kiek Lenkijos armija.

Francijos tragedija pastato klausimą ir Anglijos bei Kanados žmonėms, ar nėra pavojaus iš tokio pat tipo žmonių pusės. Tai labai rimtas klausimas. Jis užėmęs kiekvieno tikro patrijoto mintį. Jieims šis klausimas viešai dar mažai diskutuojamas, tai tik del to, kad nėra laisvės. Bet ir tyla garšiai kalba. Valdonai supranta, ką liudija mano. Delto Cemberlenas buvo pastatytas pasakyti per radio, kad Anglijos valdžios tarpe niekas apie tai ką pasidavimą visai nemano. Žmonės, žinomas, ne taikos bijo, o pardavimo naziams. Reikia atminti, kad turčiai bijo sumušti fašizmą, nes sumušimas fašizmo Vokietijoj ir Italijoj reikšmė fašizmo galą. Francijoj įvykiai tą baime puikiausiai patvirtino.

Dr. Aleck W. Broune, liberališkų pažiūrų mokslininkas Anglijoj, nei kiek neperdeda sakydamas, kad Muncheno žmonės tur būtį prašalinti. Jis savs laisše spaudai nurodo, kad dabartinės valdžios, valdžioje yra atstovaujami Cemberleno grupės, ir jie yra pasirengę veikti, kaip kad Francijoj, pirmai pragai pastatitais.

"Nepaprastai svarbu apvalyti valdžią nuo tų, kurie niekad neketino kovoti, kurie atsisakė tinkamai prisirengti, ir kurių dėlmties metų diplomatinio darbo rekordas yra netikimas draugytės visų valstybių pasaulyje.

"Jie atsbovauja mūsų dešine, žmones, kurie pardavė savo šalis Hitleriui vieną po kitos.

"Muncheno žmonės yra tokie pat, kaip ir Bordėaux žmonės.

"Anglija bus pavojuje tol, kol tie žmonės pasilikis valdžioje kaip dešiniojo sparno avangardas."

Tokių žmonių pilna ne tik Anglijoj, bet ir kitur, Kanadoj ir Suvienyose Valstijose. Jie užinteresuoti pirmoj vietoj demokratijos sunaikinimu ir savo diktatūros įsteigimu. Vardan karo jie naikina žmonių teises viena po kitos. Jie eina tas pačias kelias, kokiasis gruoje Francijos valdonai. Francijos valdonai kišo į kalėjimus, emojimo mirtimi kiekvienam, kuris tik drėso agituoti už taiką, bet to pačiu sykiu jie suokaliavo prieš Franciją ir prieš savo santarvininkę Angliją. Jie pardavė Hitleriui Francijos armiją ir visą Franciją.

Darbo žmonės nuo senai buvo nusistatę prieš nazius ir fašistus ir tebėra. Bet jie nepasitikėjo tokiems demokratijos "gynėjais," kaip Daladėje ir Cemberlenas. Jie nepasitikėjo ir Gamelinais bei Weygandais. Jie neapsiriko. Viskas išsispildė.

Francija duoda didelę pamoką. Ji puikiausiai parodo, kur giū el pavojus. Šios šalies ir kitų demokratinųjų šalių žmonėms tenka būtį atsargiais. Tie ponai, kurie praitytė dirbo ranka rankon su Daladėje, su Cemberlenu ir garbino Gamelinus bei Weygandus, nėra jokia garantija. Jų šauksmai prieš nazius, prieš ateivius yra tik priedanga.

SUVIENYTŲ VALSTIJŲ VALDŽIA UZMINAVO abudu Panamos kanalo galus. Atrodo, kad Suvienyotos Valstijos laukia užpuolimo. Tačiau neatrodo, kad bent viena šalis galėtų dabar tą padaryti. Pavojus galėtų būtį iš Japonijos, bet tuomet kyla klausimas, kodėl Suvienyotos Valstijos nesulaukia Japonijai kariskos medžiagos?

KĄ KITI RAŠO AR SAKO

Pavojus Ateiviams

Iš Washingtono praneša, kad viskas padaryta suregistruvimi 3,500,000 atėivių nepilicū. Sulyg to pranešimo, jeigu tik Rooseveltas užtvirtins tą bilij, kuris jau priimtas kongrese ir senate, tai j dvi savaites laiko bus pradėta atėivių registravimas.

Mano įsteigti 500 federalų registravimo biurų, o jie turės ir pagelbinis skyrius. Tam tikslui jau paskirta ir \$3,100,000 pinigų. Jau gaminamas registravimo ir piratų nuotraukų blankos, Registruoti galės ir pašto stočių viršininkai. Nutrauktas pirštų antspaudas, kuris bus iki 10,000,000, bus laikomos Washingtono specialiamė skyriuje. Kiekvienas atėivis, nepilietis, bus priverstas užsiregistruoti. Kuris to nepadarys, tai bus baudžiamas 6 mėnesiais kalėjimo ir \$1,000 finansinės pabaudos. Prie to, dar yra kitas priedas, kuris sako, kad jeigu atėivis bus sugautas ir apkaltintas kurstymė prie maisto arba darymė netvarkos tarpe armijos ar jėreivių, tai tokie atėivis bus baudžiamas penkiais mėnesiais kalėjimo ir \$10,000 finansinės pabaudos.

O apkaltinti kurstymė labai lengva. Užteke pasakyti žodį prieš darbdavį, arba sunkias darbo sąlygas, kaip tuojau galėsi būtį apsauktas "buntausčiuku" Užteks išsairiti koki žodėli, kaip tave vėl apkaltins "sukiliū" arba "sukilimo kurstytoju armijoj ir inivnyė," kad

nubasti penkais metais kalėjimo ir \$10,000 pinigines bausmės! O kadangi, atėiviai negalės sumokėti \$10,000 bausmė, tai ir už tai turės sėdėti kalėjimė.

Jeigu atėivis kelias gyventi į kita vieta, tai jis bėgyje 5-kių dienų turės j registracijos biurą pasiūti savo seną ir naują antraštę. Kuris to nepadarys, tas bus baudžiamas lygiai, kaip ir neuzsiregistravęs.

Stai kokias pančus planuoja uždėti ant atėivių, kurie atvykę į Ameriką dirbo mėsa savo geirėjus amželi, krovė turčiams turtus, statė namus, fabrikus, tieše kelius! Stai kaip už jų sunkų darbą rengiasi užmokėti! — D. M. S.

Sako Fureris Turė Būtį Teisiamas

Teisingumo ministeris Lاپointe atstovų rūmams informavo, kad: Vienuolika taip vadinamos National Unity Partijos narių buvo patraukti į teismą Montreale del patyrinėjimo. Iš klausius prirodyti ir peržiūrėjus patiekta medžiaga, pirminkuokiantis teisėjas įsitikino, kad buvo organizuojamas suokalbis prieš valstybę, ir atidavė visą bilij Kvebeko prokurorui. Prekuroras tuo reikalu prisuntė man raportą, kartu su medžiaga, kuri aiškiai rodo, kad tie žmonės turėjo ryšius su priešais — Vokietijoj, Italijoj ir kitur. Pagal

tą są išleidau patvarkymą, kad tie 11 asmenų būtį internuoti iki karo pabaigos. Mums tiesiog sunku suprasti poną Lاپointe tarimą internuoti tuos ponus, vieton to, kad teisti juos teisme. Kad jie kalti išdavystė Kanados, mes nei kiek neabejojame, ir mums tiesiog nuostabu, kad Ottawos autoritetai leido jiems taip ilgai veikti po to, kai jų draugystė su Musolinu ir Hitleriu buvo išaiškinta.

Vyriausia priežastis, kodėl mes stovime už teismą, yra ta, kad teismas būtį iškėles virpatuos, kurie finansavo National Partijos veikimą. Reikia atminti, kad Fureris Arcandas redagavo pono Duplesio laikrašči L'Illustration Nouvelle, kas padėjo jam gauti valdžios protekciją jo fašistiniam veikimui. Tarp vyriaujų Arcando rėmėju buvo Wheeler Dupont, Joseph Bileaud sekretorius, provincialis prekybos, komercijos ir savivaldybių reikalų ministeris.

Gruođio 1, 1937, ponas Dupont pasakė kalbą Kvebeko mieste. Jis sakė:

Kaip francūzų rasės aniniai, mes priklausome prie didžiiosios lotynų rasės. Nesulaukiamai Musolinis kelia lotynų rasę virš saksonų rasės ir suteikia galimybę lotinimui atgauti savo nusveriančią rolę... Etiopijos užkarlavimas tą įpatybę puikiai ilustruoja.

Jis vienas galvauzuoja savo žmones, mobilizuoja milijonus vyrų. Anglija, — tie pirklinai ir dvasiškaiai, nori užstoti jam kelią. Anglija siūnčia savo laivus į Viduržemio jūrą. Šaltai, Musolinis organizuoja pasipriešinimą... oro laivyną iš tūkstantių orlaivų su įsakyku bombarduotai, jam davus pirmą ženklą, laivyną pasipūstus Anglijos.

O aviatorių palaikymui, jis stato tris šimtus torpedinių laivų, kuriuos siūnčia sutikti anglių kreiserius. Anglija nesijudina. Tai moderniškos istorijos data. Neuzmirškite jos! Tai pirmas tarptautinis Motinos Salies atisraukimas. Britanijos liutas nuo laiko naujoroja, galvų nuleidęs, uodegę tarp koki įspraudus. Jis grįžta į savo urvą. Laikė šis Londono atisraukimo, Musolinis per astuonus mėnesius paėmė Etiopiją.

Anglija išgelbėjo negusą, jo turtus ir jo lietsargį. Vestminsterio ir Jorko arcvyskupai kaukia, o senos angliu tarnaitės, sudžiūvusios moraliai ir fiziniai, lindi Tautų Lygos protegutos Etiopijos, patiesalo, j kurį visi bukapročiai gyvenai demokratijos, kuri yra gynėjai masoniška, nesmoniška ir begalo žiopia, šluosta savo kojas.

Ispanijoj šiandien Dučė lošią kėblį rolę, uolą ir briliantišką, Ispanijos nacionalistai ir Francisco Franco yra jam daug skolingi, kaip man atrodo, už didelę dalį savo pasisekimu. Pranešimas apie šitą mitingą

Pastabos

Naujoji Lietuvos vyriausybė visai skirtinga nuo buvusios "vieniņio darbo" vyriausybės. Buvusioji liktai kalbėjo, bėt nieko nedarė, kas reikėjo daryti. Dabartinė nieko nelaukdama įvedė visą elg reikavimų, kurios Lietuvos žmonių gyvenimui momentaliai pastatė į naujas vėžes.

Visi iki šiol įvesti patvarkymai sutinka su visuomenės troškimais ir reikalais. Už tai žmonės džiaugiasi ir reiskia didelį vyriausybės pritarimą.

Be abejonės, bus tokių, kuriems nepatiks. Išnaudotojams nepatiks, kad žeme galės naudoti

tis tik tie, kurie patys ją dirba. Nepatiks kunigams, nes jų viešpatavimas bus apkarjytas. Jie negalės pelynti iš vedybu, krikštynų ir persikuri.

Nepatiks ir visiems kitiems, kurie turėjo laisvę išnaudoti darbo žmones.

Bet tie žmonės nebus pastatyti į tokią poziciją, kad nebūtų galima gyventi. Jeigu jie netinęs dirbti, kaip kiekvienas darbo žmogus dirba, ir jie galės gyventi kaip ir kiti.

Bet daugeliui žmonių darbas yra baicena už patį pragarą, kuriuos kunigai baugina tikinčiuosius.

Suvienytų Valstijų lietuviai naują Lietuvos vyriausybę karštai sveikina. Atrodo, kad neliko nei vienos pažangios organizacijos, kuri nebūtų pasituisiusi pasveikinimui.

Be abejo, Kanados lietuviai naują Lietuvos vyriausybę dar daugiau džiaugiasi, nes Kanados lietuviai artimiaus susirišė su Lietuvos gyventojais, kaip neseni emigrantai.

Bet Kanados lietuviai šiuo metu negali atvirai to džiaugiamo demonstruoti. Kadangi Kanada karė, čia susirinkimai labai varžomi.

Globe and Mail, remdamas tuos, kurie reikalauja įvesti mirties bausmę už išdavystę, rašo:

"Kanada negali toleruoti intrygu tų, kurie nori pakentki ją. Išdavikiški atėiviai verti pastatyti prie sienos ir susaudymo, kaip kad jie būtį susaudyti tenai, iš kur jie atvyko."

Be abejonės, išdavykai turi būtį nubautsi. Bet Globe and Mail labai klysta, kad jais yra atėiviai.

Globe and Mail turėtų pasižiūrėti į Franciją.

Šiandien jau visi mato, kad Anglijos ir Francijos, bei Kanados reikalus pardavė naziams ne atėiviai, o patys didieji šių šalių "patrijotai."

Kas gi atsakomingas už uėgerinimo ir Muncheno politiką? Tas pats Globe and Mail buvo karščiausias Cemberleno politikos šalininkas. Kada aldermanas Smithas Cemberleno politiką kritikavo, Globe and Mail jį išdaviku vadino.

Patys tos košės sirvepė, o dabar nori kaltę paversti ant atėivių, ant darbininkų.

Išdavikus reikia bausti, bet Globe and Mail nori nukreipti tybę nuo tikrųjų išdavikų, kad jų niekas nepastebėtų.

Kas liečia atėivius, didžiama jų buvo ir tebėra didžiausias Kanados patrijotai ir fašistų priešai.

Kas gi daugiausia dalyvavė antifašistinėse demonstracijose, jei ne atėiviai?

Kas daugiausia rėmė Ispanijos liaudies kovas, jei ne atėiviai? Kuomet atėiviai demonstravo prieš nazius ir fašistus, tai Globe and Mail verkė fašistų, aiškino, kad jeigu demokratija, tai visiems.

Kada darbininkai pareikalavo neišesti fašistams laikyti mitingą Massey Hall, tai Globe and Mail pirmas užstojo fašistus.

Globe and Mail plauko ponai, šaukdami prieš išdavikus, visai nenori nubautsi išdavikus. Jų tikslas tik nukreipti žmonių neapykantą nuo tų, kurie atsakomingi už gėbartinę katastrofą.

Mat kuo toliau, tuo daugiau protestų prieš Cemberleną ir tokiu plauko žmones.

Anglijoj virš 300,000 gelžkelečių pareikalavo išmesti iš valdžios Cemberleną ir kitus mchemiškikus.

Globe and Mail, kaip Cemberleno garbintojas, nesijaučia gerai.

ŠYPSENOS

ŠIŲ DIENŲ AKTUALIOS

Paėmes plunksną noriu rašyti. Bet širdis pluksta, akys nori lyti ...

Nėra Smetonos, nėra mūs vado, Prezidentystę jis jau prarado; Jis, pasitraisęs ilguosius ūsus, Nėko nelaukęs, movė į Prūsias!

— Vai, liūdna žinia! — dejuoja Sinkus, Sėko, jo viltis jau dingus Lietavoj pirkti dvarėlį marga, Tenai turėti berną ir mergą ...

Krūžė net žodžių jau nesuranda, Sau plaukus drasko ir pirštus kanda ... — Mūs Tautos Vado jau nebeliko, Dėl mūs Lietuva svetimta liko!

Liidnas balselis Bukšnaičio plaukia, Jis savo vaikiškū būdais šaukia. — Ai, man tik bėdas, niekas negirdi; Vysta man plaučiai ir gniauzia širdi.

Iš pykčio straksis Domas Klingutis, Dantim kalena jis, kai gužutis. Prieš komunistus šaukia kovoti, Bėt nieks nenori prie jo pristoti.

Ašaras gaidžio Cragitais laislo, Sgniaugies kumitės ore jis švaisto. Ptaukų neliko, ir veidas bėla, Bėpranašaujant Sovietams galą.

Srazdy Steponas vyr' numisimės, Tarytum "ėmes" dusyk-dėvynes ... — Nėra Smetonos — Lietuvos nėra! — Tai mano motto, tai mano viena.

O Maikio Tėvas tik atsidūso, Ekraipė savo galus jis ūsu; Pkrapėjo fotą jis apžiūrėjo, Sėmito žymę jis jam uždėjo.

Niūro paneleis, liūsta ponitutes, Liūds nebučiuos jųjų rankutes ... Čana čiūbėti! Aš jųk ne špokas ... Lenkiuos žemiausiai — Jūsų šaipokas.

Kova su Biurokratizmu Sovietų Sąjungoj

SSSR vyriausybės oficialus "Izvestija" viename išginiamais straipsny nagrinėja neigiamus šiekinius Sovietų Sąjungos gyvenime. Dar nėra galima pasakyti, kad Sovietų Sąjungos valstybės aparatas veiktų tvarkingai ir tiksliai, kaip laikrodžio mechanizmas. Kaip tik šioj tarpautinių santykių ir politinio jtempimo atmosferoj esą reikalinga suprasti, kad valstybės tvirtumas, ūkiniai laimėjimai ir valstybės apsaugos pajėgumas žymiai priklauso nuo valstybės aparato tikslaus ir darnaus darbo.

"Ne visada sovietų komisariatai, ūkio įmonės, ir įstaigos dirba įsakmiai ir tiksliai, ne visada laiku ir pilnai atlieka vyriausybės ir partijos uždavinius," rašo oficialus. "Sovietų Sąjungos įstaigos dažnai stoka darbu kultūros, nėra reikalingo spartumo vykdančios darbu uždavinius, o kartais nėra ir valstybiškos disciplinos. SSSR valstybės įstaigų nelaimė yra begalinis susirašinėjimas. Jei susirašinėjimas popieriaus masės, kurios per metus susikrauna įmonėse ir centrinėse įstaigose, mes gauname astronomines skaitlines — milijonus egzempliorių įeinančių ir išeinančių raštų, tonas popieriaus! Kaip dažnai tose popieriaus tonose paslėpta gyvena reikalas!" pažymi "Izvestija." Tas didelis susirašinėjimas esąs didžiausia blogybė, kuri lūdią įstaigų biurokratizmas, paviršūtinumą ir delsimą. Toks susirašinėjimas reikalauja įstaigų elatų praplėtimo ligi begalybės. "Kaip daug nereikalingų vietų, kur žmonės tikti sėdi, rašo ir rašo. Ir dažnai tame popierių potvny sunku susirasti rašto vykdytoją." Dar senai viename komisariete esąs patikrintas siunčiamasis dienos paštas, ir pasirodė, kad iš 1.900 laišku bent pusė buvo be reikalo sugadintas popierius. "Jei visi įstaigų ir įmonių vadovai rimtai patikrintų visą susirašinėjimą ir sulaukėtų tą popieriaus potvny, kaip daug žmonių sutauptų, darbo ir laiko."

Toliau laikraštis pažymi dažnus skundus dėl techniškuoj kadry stokos SSSR įmonėse.

"Kaip gi mašinom nelikti be aptarnavimo, jei diplomuoti inžinieriai ir technikai sėdi prie raštinės stalių?" rašo "Izvestija." Pagal statistikos duomenis, sunkios mašinų statybos pramonėj 46,6 procentai inžinierių ir 41,6 proc. techniku dirba įmonių kontorose. Esąs paskutinis laikas dabar rimtai imtis įmonių ir įstaigų išlaidų sumažinimo ir pagaliau sutvarkyti darbuotojų etatus, nes prie dabartinės tvarkos dažnai išleikvojamas mokant algą be reikalo priimtiems tarnaujantis milžiniškos sumos pinigai. Ypatinai plačiai išbuvo įvairios teikimo, pristatymo ir prekių laikymo įmonės tiek valstybės centruose, tiek kaime. Toji daugybė įmonių trukdo viena kitai darba.

Išėjimas tiktai vienas: laikas baigti tą valstybės lėmų eikvojimą, laikas įstaigom rimtai patikrinti savo veiklą ir rimtai pagalvoti apie savo skyrių ir įmonių tikslumą. "Sumažinti ligi paskutinės ribos praplustusius etatus, įvesti tvarką įstaigose, kelti valstybės įstaigų darbuotojų darbo kultūrą, išmokyti juos tiksliai paskirstyti savo darbo laiką ir pasiekti to, kad jie pagaliau mestų formaliai-biurokratišką elgesį su įstaigų lankytėjais, mokėtų su jais kalbėtis ir juos išklausti!" Įmonių vedėjai turi suprasti — primena "Izvestija," kad svarbiausia darbe yra parinkti gerus darbuotojus ir jėdėmiais sekti jų darba. Ligiol, deja, toji priežiūra buvo silpna ir tuo silksintinis įvairios spragos ir trūkumai. Rašinių baigdamas oficialus ragino pradėti kovą su biurokratizmu, siekti tvarkos ir disciplinos įmonėse, kovoti už taupumą ir paprastumą, pratiskumą ir uolumą — už darbo stilių.

Kada Pirmas Garlaivis Perplaukė Atlantą

Siaūs laikais įvairiausių rušių laivo rėzo Atlanto vandenims, nardo juos, viršom ir po vandeniu. Bet dar ne taip senai tie garo varomai laivai išmoko "bristi" per marias. Didieji laivai dabar

Atlantą perskrodžia per keturias dienas, bet ne taip senai jie plaukdavo pe kelias savaites.

Pirmutinis garlaivis, vardu Savannah, priklausęs Amerikos firmai, su garo varomiu motoru ir irkiniais ratais, perplaukė Atlantą 1819 metais. Laivas buvo taip padarytas, kad varomi ratai buvo iškeliami iš vandens, kada jų nereikėjo. Kelionę per Atlantą tas laivas atliko per 26 dienas, beveik visą kelionę naudojėsi vėju ir silais, tad vargu galima sakyti, kad jis perplaukė okeaną garo pagėja.

Pirmas tikras garlaivis, atliekęs tą kelionę garo motoru varomas, buvo Sirius, išplaukęs iš Cork uosto, Airijoje, 1838 metais, 4 d. Jis pasiekė New Yorką balandžio 28 d. Po trijų dienų iš Bristolio (Anglijoj) išplaukė kitas garlaivis Great Western, ir atvyko į New Yorką tą pačią dieną kaip ir Sirius, tik kelionės valandomis vėliau. Tai buvo pirmutiniai du garlaiviai perplaukė Atlantą. Abu tie laivai buvo padirbti Britanijoje. Pirmas garšios Cunard laivų linijos garlaivis Britania perplau-

kė Atlantą liepos mėn. 1840 metais, taigi, lygiai šimtas metų atgal.

Už 500 Milijonų Dolerių Statys Naujų Karo Laivų

Jungtinių Valstijų laivymams šiomis dienomis užsakė pastatyti 45 naujus karo laivus, kurių pastatymas kainuos apie \$500,000,000.

Tai sumai legalizuoti prezidentas Rooseveltas jau pasirašė bilį, kurį Senatas ir Kongresas priėmė. Tuo patim laiku į tarnybą pašauktų 9,000 laivyno karininkai buvę rezerve ir dirbami planai išvystymui intensyvaus laivyno karininkų lavinimui.

Laikė pastarųjų trijų savaitių jau yra užsakta pastatyti vienuolika kreizerių, dvidešimt naikintuvų, trylika submarinų ir penkis orlaiviams gabenti plaustus. Šie užsakymai užsakytų laivų skaičių padidino iki 150, kurių statyba jau pradėta arba greitai bus pradėta.

Didelės Nelaimės Iš Menkučių Priežasčių

Mirtis — niekieno nemėgiama ir nelaukiama viešnia. Tačiau ji nieko nepaiso ir be jokio rezervų ar sąlygų skina ir retina žmonių eiles. Užsienio spauda aprašo daugelį atsitikimų, kuomet mirtis savo tikrą darbą atliko labai būdingomis aplinkybėmis. Pačios nemokausios priežasčių nuvarė žmones į kapus. Štai, francūzas Arthuras Couroublé, dvidešimt šešerių metų amžiaus technikas, piastydamas savo rankos nagus, nelaimingai įpovė truputį per gilai. Rodos, tai menkinieksis, ir mums pietams tai neretai atsitinka, tačiau vargšui Couroubliui buvo pakankama priežastis mirti. Užsikrėtė kraujas. Kadangi nesukubėjo pas gydytoją, tai po keturiolikos valandų užsenuodijimas apėmė visą kraują. Gydytojų pagalba buvo pavėluota. Neprašius pilnos dvidešimt keturioms valandoms nelaimingasis technikas Arthuras Couroublé buvo atsivėlinkęs su ką tik mylėtoj pasauliu. Mirė

labai kentėdamas, nuo menko įplovimo. Francūzas ūkininkaitis Robertas Gueitas vasaros metu vėžė namo iš lauko kiukas. Su sešiais Rida krovė kviečių pėdus į vėžimą. Robertas priimdamas aukštai ant vėžimo iš merginos pakėlė, kažkaip nesusargiai per artai pritraukė prie vėdo ir vienas šiaudas lindo jam į nosį. Šiaudas buvo gerokai pasidavęs priekin, storas ir tvirtas tat Robertui suardė nosies vidų. Truputį nubėgo kraujas, skaudėjo, bet, artinosi lietus ir žmogus į sužeidimą nekrepė reikiama dėmesio ir dirbo toliau. Spėjo prie širdies audrą grįžti su kviečiais namo, bet dar ant vėžimo būdamas ūkininkaitis apvalo. Rida tik pamatė apalpusi brojį tartum negyva krintantį nuo vėžimo. Pro nosį ir gerklę pasirodė daug kraujo. Kraujas nesidavė sulaukomas. Atvažiuavęs gydytojas rado Robertą be sąmonės. Buvo ne tik netekęs gausiai kraujo, bet ir smarkiai suardytas gerklės vidus. Šiaude būta nešvaru, kurie padarė neigiamą darbą, kurs persimetė į galvos smegenis. Robertas Gueitas greit mirė.

lėje rastas įlindęs dantų šepetuko šerys. Mes žinome žmogaus žarnų sąvybę, kad jos nebijo nei adatos ar kito smailaus daikto. Adatai palietus plaukuotoj žarnų sienelę, ji pasitempus pasitraukia ir taip varo adatą tolyn iki tampa nebeeksnisinga. Bet, rašo užsienio spauda, yra tokių nelaimingų žmonių, kad paprasčiausias aštrinis plaukelis jau kada jiems juodoje žemėje duobė. Daug ir mirusių.

Bet mažiausia priežastimi didelę nelaimę sukėlusia, tur būt buvo voratinklis. Buvo tapti Jugoslavijos ūkininkas Pnedėjus praiteos žiemos vieną vakarą nuėjo į klojamą atnešti gyvuliams nakčiai pašaro. Matyti jau tamo, o ir iš viso, ypač skubi, sunku įmatyti voratinklį. Staiga Pnedėjus pajuto kairėje akyje didelį skausmą. Skausmo, matyti, būta begaliniai didelio, kad suaugęs vyras net kaukdamas bėgo į namus. Užspaudęs skaudančią akį žmogus neturėjo kada žvalgytis bebėgdamas užbėgo ant šulnio. Visa jėga užgruvo ant rentinių ir įvirto į šulinį. Namiškiak, tuo tarpu, išgirdę nežmonišką tūto šaukumą išbėgo pažūrėti ir gelbėti. Tik pamatė be dvasios, užimta akimi, bėgantį savo maifintoją. Kai jie išskėtė rankas nežinodami kas daryti stovėjo, tėvo tuo metu kaip tik pribėgta prie šulnio. Visų akivaizdoje jis sukupo ir dingio šulinyje. Klaiikus išrupulius šauksmas išsiveržė per visų burnas ir puolė gelbėti. Spėjo žmogų ištraukti gyvą; tačiau jis per visą žiemą sirgo. Nedaug reikėjo ir mirti. Dulkėmis apliopus voratinklio gija jo akiai nepakenkė, nes ašaras ir vanduo akį išplėvė ir nieko jai neatstikio.

Francūzas siuvėjas Laurentas Leydre įsidūrė adata pirštą, užsenuodino kraują ir nesulaukęs ne dviejų parų mirė. Vincetas Lenormandas — valgė su šeimą pusryčius. Ar žmogus valgydamas skubėjo, gal kas sutrukdė, kad vienu kasnelu užsiklojė. Užspringo. Criebtai skubiai įvaliuri priemonių, tačiau kšnio dalis buvo patekusis ne į tą gerklę. Maistas nuėjo į plaučių angas ir nelaimingas Vincetas Lenormandas užtroško. Panašiu būdu Bordeaux ligoninėje mirė panelė Gernierytė, ir banko tarnautojas Dugeinovas. Menka kšnio dalelė paklydo ir atnešė nelauktą mirtį sveikoms, atnešė mirtį dar nesvajojantiems žmonėms.

KADA VOKIETIJA PRADES PUOLIŲ ANT ANGLIJOS

Šis klausimas visus labai įdomauja. Anglijoje tokio puolimo senai laukia ir jo atmušimui yra visos jėgos paruoštos. Dabar pradėta skieisti pranešimai, kad naziai savo puolimą pradės 9 ar 10 d. liepos mėn. Bet tokie iš anksto datos nurodymai niekada neįsipildė. Italijos laikraščiai plačiai rašo apie tokį puolimą ir nurodo, kad Vokietija tokiam puolimui yra pilnai pasiruošusi ir gali jį pradėti bile valandą ar dieną.

KINIECIAI KOVOJE PRIEŠ JAPONUS naudoja savo darbo granatas. Atvaizde matote grupę kinų, rankinių granatų darbininkų. Kinijos valdžia sako, kad Kinija dabar pasigamina daug ginklų ir amunicijos. Jeigu kitos šalys japonams neparduotų nei ginklų, nei žalios medžiagos, Kinija japonus greitai išvystų.

VINCAS KRĖVE

UŽUSTALĖJE

IS APYSAKŲ "MIGLOSE"

(Cia talpinama apysaka yra parašyta prof. Krėvės-Mickevičiaus, dabartinio Lietuvos vice-ministerio. Iš jos skaitytojai matys Krėvės-Mickevičiaus atsinešimą linkui buvusių Lietuvos valdininkų, kunigų, vienuolių ir paprastų valstiečių. — L. B. Red.)

(Pabaiga)

— Va, va, kaip mano Jonas. Tasai irgi pilkas, kaip tilvikas, — nusijuokė jėnaro tėvas. — Bet manau, kad tu, vaikeli, nėra ko tau girtis — protingas žmogus, štai kaip aš, pagirti tave už tai negali . . .

— Tai dėdė, bet ne kiti, — nuleidęs akis, susigėdęs paaiškino Genis. — Aš apie dėdę ir tokius, kaip tu, nekalbu.

— Dar jau tu, dėdule, klausai jo žaunijimų. Jis ant viso pasaulio plitęs. Ot ir ralinai niekus! — įsikiso šeiminkė, pildama pas lentyną vyrui arbatos. — Geriau valgytai, negu jo žaunijimų klausydamos, o tai visi mano skanumėliai užšals . . .

— Pripilk, moter, ir man arbatėlės, — prašė šeiminkė jėnaro tėvas. — Pavalgęs gerai, noriu dabar savą senus kaulus susilūdyti.

— Papasakotai savo sūniui jėnaro, kas čia dedasi, kuo žmonės nusiskundžia, — kreipėsi į jį Grauziūnas, norėdamas kita linkme nukreipti kalbas. — Jis dabar gaingas žmogus, galėtų draugelį ką sudrausti.

— Mano sūniui, Antanukui? — linksmiai nusispyso jėnaro tėvas. — Jis pats už

panašius darbus . . .

— Na, na, — nustebo Grauziūnas: — ką čia dabar žmogus prasiminai ir dargi tikra savo sūnų šmeiži? . . . Kaune gyvendamas būtau girdėjęs, jei kas panašaus būtų buvę.

— Nešmeiži, tik gryniausias tiesą sakau, kad sausas išėjo . . . Kitam gal būtų buvę labai rieta, bet jis gerą galvą turi, apskrus, kaip vijurkas.

— Einu viena gražią dieną Kauno gatve ir sutinku savo Antaną. Apširengęs jau paprastais rūbais, ne kariškais . . .

— Kodėl, sakau jam, tu šiandien taip pasirėdęs? Ar išvarė tave iš tarnybos, ar kas?

— Išvaryti neišvarė, bet patsai išėjau, sako. Išėdė mane brolelis su savo sėbrais.

Norėjau paklausti, bet nieko nepagakė, nusisuko ir nuėjo, dargi neatšivėlinkęs.

Nors anksčiau ant jo būvau labai piktas, bet visgi savas vaikas, kaip nepasigalėsi, nesirūpinsi? . . .

— Na, manau sau, nusikaltimas čia nekoks. Kas to nepadarė, jo vietoj būdamas? Juk tam ir yra iždas, kad kiekvienas iš jo . . . Taip jau buvo visados ir bus visados . . .

— Ir tu, senam žmogui, ne gėda taip galvoti, — pasipiktino Grauziūnas.

— Kur čia gėda?

Grauziūnas tik pečias sutrukdžio, o Genis piktai nusispyso, — iš panūry sužalavęs j au savo svečius.

— Ėmiau prašyti Joną, kad brojį užtar-

tų, kur reikia, — tęsė jėnaro tėvas. — Juk ir jis turės nemažai gėdos, kai brojį ims tampyti po teismus.

— Negaliu, sako, tėveli, kad ir labai norėtau. Dabar jo byla atiduota tarytojui, ir aš kitis negalū, dargi ir nenoriu . . .

— Mėginau dar įkalbėti, bet nieko nepasiečiau — kietas mano Jonas, kaip stalo koka, ir kvailas, kaip ji.

— Kad darė, ir teatsako, — tvirtina, kaip varnėnas, vieną žodį įsikandęs. Supykau, iškoliojau ir nuėjau namo.

Parėjęs suradau policininko atneštą pakvietimą eiti įtroytas dieną pas tarytoją.

Nusigandau iš pradžios. Ko gero dar ir mane gali į bėdą įvėti, teks senatvėję gėdos prisigeriti, bet greitai nurimau, pagalvojus, kad aš nieko tokio nesu padaręs dabar, už ką galėtu mane bausiti. Bet visgi anksti ryta atsikėlęs nuėjau bažnyčion, pasimeldžiau iš visos širdies, dargi mišias užpirkau Antanuko intencijai ir — nukelviau pas tarytoją.

— Na, ir kas, — paaiškino jėnaro tėvas. — Ėmė mane klausinėti tarytojas, iš kur pinigų gavau ūkini pirkti, ar ne sūnius Antanas yra davęs?

— Pasakojau viską, kaip buvo, tikriausią tiesą.

— Pakenk Antanukui, ar nepakenk, galvoji, vistiek sakysiu tiesą — jis jaunesnis už mane, kaip nors išsisuks iš bėdos. Liepė man tarytojas pasirašyti lapelį, kur būvo surašyti viskas, ką tik aš jam pasakėjau, leido mane mano eiti ir iki šios dienos daugiau manęs nebekvėdė . . .

— Ot ir sakyk tu man, kad yra tiesa pasauly, — atsiduso Geniėnė. — Augini vaikui, rūpiniesi jais, naktiųjų dėl jų nemiegi, o išauga, ant kojų atsisotja — pažinti tavę nenori . . .

— Jau taip nuo amžių, žmonele, — atsideduso jėnaro tėvas. — Iš vaikų jau išsi-

besitikiu sau gero. Bene ligai man dar ir teks gyventi, — mostelėjo vėl senis ranka. — Ot, susitarus su vienuolynu, aprūpinasi su dūšią užtarėjais prieš Dievą ir gatėsiu ramiai sau mirti . . .

— Ot žmogus, tai žmogus, — pralinksmėjo kažkodėl Genis. — Ir su Dievu nori biznį padaryti. Negi vienuolynui sumanei savo likį užrašyti?

— Dievo piratas man tai nurodė. Negi Dievulio valios nepaklausysi? Juk su juo teks visą amžinatvę būti . . .

— Matai, kokis šventas vyras atsirado! Net Dievas jam pirštu rodo, ką jis turi daryti. Ar tik ne todėl, kad jėnaro tėvas, — šaipėsi Genis.

— Ką dabar tu čia blevygoji? — pasipiktino vyro žodžiais Geniėnė. — Argi dera katalikui tokias kalbas kalbėti, geriausiajį Dievui rūstyti?

— Žemiškoms žmogaus akimis žiūrint, gal jokie Dievo piršto nei ir nebuvo, bet mano amžiuje viskas kitaip atrodo, Krišniėjūnos savo darbe vieną vakarą ir žiūriu — ateina pas mane kunigėlis. Pasivėlinkinau, rankų pūbečiau, kaip katalikui, ir prašau prisėsti ant suoloo . . . Prisedo, pasikalbėjau. Nebejuanas jau kunigėlis, bet tokis švelnutis, mandagus. Pasiteiravo, kaip sekasi gyventi vienam, ar daržas duoda naudos, ir sako:

— Gražus daržas, reginys iš čia kokis puikus, net sielą žmogaus jaudina, ir prie pat vienuolyno sienų! Kaip būtų gera, jei čia vienuolės vargėšės galėtų pasivaikščioti, papoteriauti, papoteriavę pasėdėti, apie Dievo tebetūtinus darbus pagalvoti. O dabar sėdi vargėšės mūruose, nei Dievo pasaulio grožybų nemato . . .

— Tėveli, sakau, labai prašau! Aš tik dėkingas būsiu, jei jų šventos kojelės mano žemę pamindžiotų . . .

— Ne, pakrapė neigiamai kunigas galvą: — joms draudžiama už vienuolyno ribų

išėiti. Ot, jei tamista panorėsi vienuolynui parduoti savo daržą, tai būtų visai kitas dalykas. Amžinai jau minėtį vienuolės savo maldose.

Pagalvojau ir sakau:

— Ne, neparduosiu dabar, bet kai mirsiu, ne tik daržą, bet visą ūkį paliksiu, jei tik sutiks už mano dūšią kas mėnuo šventas mišias laikyti, iki vienuolynas stovės . . .

— Ot, ir pradėjau su vienuolėmis, kunigui tarpininkaujant, derėtis. Jis apsimla vieną parą per metus už mano dūšią ekevijas laikyti, o aš reikalauju, kad kas mėnuo, bent pirmus dešimt metų . . . Manau, po dešimties metų jau būsiu išsikrapėjęs iš skaistytkos, kur juk kiekvienas turėsim patekti ir už savo keltes kentėti . . . Ot, ir deramės iki šil. Tik manau, kad vienuolės turės man nusileisti.

— Geriau kuriam savo sūniui palikaiti, — įsikiso Grauziūnas. — Kas žino, ar tai ne labiau Dievui patiktų . . .

— Antanukas turi dvarą, argi jam mano ūkis reikalingas? O Jonui? — Jis bedievis, bažnyčion nevalkiškoj. Dievui nesimeldžia. Rūpinis tu jįsi tėtu išganymu, jei apie savo dūšios išganymą galvojai! . . . Ne, geriau su vienuolėmis susitarisi. Ramensis ir tikresnis būsiu.

— O jei vienuolės nesutiks? — nusispyso Grauziūnas. — Ar sutikus nepildys vėliau, kai numirsi, savo pažūdų, kas bus tada?

— Kaip nepildys, jei aš raštu su jomis sutarį padarysiu. Jau aš mokėjau taip surašyti, kad arba turės vieka pildyti, arba ūkio netekti. — Aš — senas žvirblis, visokuokio mėšlynuose teko krapatyti! Pelais mane niekas nesuvilios.

— Dabar jau tu, dedule, kreipisi į jų kalbas dėmesį, — neikšnetė šeiminkė. — Jie tik šidina iš tavęs. Kaip gali vienuolės apiegti katalikų žmogų ir dargi mirusį? Ir prastas žmogus pagiotų . . .

Lietuvoje

SUJUNGIA DU PREKYBOS DEPARTAMENTU

Kaunas. — Iki šiol užsienio prekybos priežiūra buvo vykdoma Užsienio Prekybos Departamento, o vidaus prekyba — Kainų Tvarkytojo. Dabar Kainų Tvarkytojo įstaiga panaikinta ir visa prekyba manoma sukoncentruoti vienoje vietoje.

Tam reikaliui manoma įsteigti vieną prekybos Departamentą, kuriame būtų sukoncentruotos įvairios Departamentų vykdomos prekybos funkcijos. Bus konkursas ir savarankiškas pramonės departamentas pramonės reikalams.

VILNIUJE ĮSTEIGTA GYDYOJŲ DRAUGIA

Vilnius. — Vilniuje įsteigta Vilniaus Lietuvių Gydymo Draugija, į kurią įsirašė apie 40 gydytojų. Pirmame Draugijos susirinkime vienbalsiai nutarta kuo greičiausiai Vilniuje įsteigti gydymo įstaigas pasitobulinti instituta. Vilniaus Gydymo Draugija turi labai seną istoriją.

Tokio vardo draugija Vilniuje egzistavo jau nuo 1805 m. Tai buvo vienintelė tokia draugija visoje tuometinėje Rusijoje, Lenkijoje ir Lietuvoje.

900 Darbininkų Dirba Prie Kanalizacijos

Vilnius. — Lenkams Vilnių valdant, tik apie 25% miesto namų buvo prijungta prie vandentiekio tinklo. Dabar Vilniaus miesto savivaldybė stengiasi kiek galima greičiau išplėsti vandentiekio ir kanalizacijos tinklą. Vandentiekio ir kanalizacijos darbus šiems metams paskirta 500,000 litų.

Darbai vykdomi 50 gatvių ir prie šių darbų dviem pakaitom dirba 900 darbininkų.

PIRMAS VAIKŲ TEATRAS LIETUVOJ

Vilnius. — Vilniuje atidarytas Vaikų teatras. Šis teatras stengsis duoti vaikams tinkamą programą, mokys pačius vaikus scenos meno, mokyta juos mylėti savo tautinę kultūrą ir pratins tautos kultūros formas taikyti kasdieniame gyvenime.

Jurbarko Lietuviai Dominuoja Prekyboje

Kaunas. — Jurbarko vietiniai lietuviai imasi prekybos verslo su tikru pasisekimu ir turi jau per 100 pulkiaik egzistuojančių prekybos įmonių ir nemažą krautuvinių. Viena iš stambiausių krautuvinių čia yra Jurbarko verslininkų skyriaus vedėjo Jono Eičiaus. Be to, lietuviai čia turi gerai veikiančias deirine, arbatinę ir pieninę. Lietuviai verslininkai amatininkai: siuvėjai, batusiuviai svetimtaučius jau visai nukonkuravo ir šiandien 80% visų Jurbarko įmonių yra lietuvių rankose.

Dar paminėtini Jurbarko žemės ūkio kooperatyvas "Sikuryrys," įsikūrus dar prieš Didįjį karą, lietuviu knygnešio Žiliaus knygnamas, Matulevičiaus malkūnas, Orento kalinių žvėrių ūkis ir St. Orento ir Jovarauskio lentpūvė ir apdirbtos miško medžiagos sandėlis.

PLANUOJA KAIMUS ISSIKIRSTYTI I VIEKNIEMUS

Vilnius. — Šiuo metu visoje Rytų Lietuvoje yra 1,150 kaimai, dar neišskirstyti į vienkiemius. Pagal numatytą projektą visi tie kaimai, jei neatirsas netike-

ty kliūčių, bus 3 metų bėgyje išskirstyti į vienkiemius.

SVEIKATOS DEPARTAMENTAS GELBSTI NETURTINGESIEMS

Kaunas. — Sveikatos Departamentas sveikatos punktu, kuriuose neturtingieji gauna veltū medicinos pagalbą ir pašalpas, akusherės subsidijuoti per praėjusius metus išleido 252,700 litų ir primokėjimams už neturtin gas gimdyves 60,000 litų, iš viso 312,700 litų.

Kaip Lietuvoje Veikia Sveikatos Centrai

Vilnius. — Vilniaus sveikatos centruose kasdien maitinami apie 650 vaikų, susirandami tinkamiesi butai, papildomas inventaris, kurio pradžioje beveik visai neturėta.

Sveikatos centrams Vilniuje tenka kiek kitaip veikti, negu kuriose kitose Lietuvos dalyse, kur gyvenimas yra normalus. Čia centruose vaikai glojami ne iki 6 metų, kaip kitur, bet iki 7 metų, t. y. iki mokyklinio amžiaus. Viso sveikatos centruose Vilniuje buvo užregistruota nuo veikimo pradžios iki šiol 2,258 motinų ir vaikų, jų tarpe 1,387 motinas ir vaikus. Visoje Lietu-

voje Centruose apsilankė 3,841 motina ir vaikas, gydytojų apžiūrėta 3,253 motinos ir vaikai, gal-lingostogios sercyers apsilankė 128 motinos ir vaikus. Visoje Lietuvoje šiuo metu veikia 26 sveikatos centrai, išlaikomi Lietuvos Motinoms ir Vaikams Globoti Organizacijų Sąjungos.

Trakai Laukia Pripažinimo Vasarvietės Teisį

Trakai. — Galvės, Skaitės, Bernardinų ir Totorių ežerai atiduoti tvarkyti ir administruoti m. s-b, bei čiuo ežeruose ir jų gausiose salose parūpins patogumų turistams ir vasarotojams.

Ežero dalis, priklausanti Zar- trodžių dvaro savininkui gr. Tis-

Keistas Užpuolimas ir Nužudymas Juljanavoje

Prieš kurį laiką, vieną rytą, prie pento rva Juljanavoje, rastos negyvas K. Karčiauskas, gyvenęs Tunelio g. Pasakojama, kad Karčiauskas dažnai atėdindėdavęs į Juljanavą pas vieną krautuvininką, kuris laikomasis pasiturinčiu amerikonu.

Sekmadienio vakare Karčiauskas irgi užėjęs į krautuvę ir šio to pirkęs. Kai krautuvininkas palipęs dešros nukabinti, Karčiauskas jį puolęs ir skustuviu mėginęs papjauti, bet krautuvininkas buvo tik sužeistas. Po to įvykystos grumtynės, kurių metu krautuvininkas skustuviu dar ranką sužeidęs, o skustuvas peraužtas. Tuo metu atėję į krautuvę daug žmonių ir Karčiauskas buvęs išvytas.

Krautuvininkui ligozinį su- teikta medicinos pagalba, o Karčiauskas dingo.

Jis rastos įvirtęs į rava kojomis aukėtyti, kailiniai užvirtę ant galvos, iš veido žymu, lyg kad būtų užtrokęs, nes iš vakaro buvo neblauris.

keičiui pereis m. s-bės žinon, kai tik bus nusavinta. M. s-bė daro žygį, kad Trakai būtų oficialiai pripažinti vasarvietė, tačiau dar tie žygiai rezultaty nedavė.

O tuo tarpu turistų ir vasarotojų laukia pūksios medžiagos apaugusios 36 salos ežeruose, keli gražūs ir dideli vasarnamiai ir apie 100 valčių, baidarų ir būrinų laivelų ežeruose.

VILNIUJE DAR DAUG VISAI NEGRĮŠTŲ GATVIŲ

Vilnius. — Vilniaus miestas turi 1,260 kv. metrus grįštų gatvių. Iš jų mekskaftuotų tėra 3,705 kv. mtr., o visai negrįštų apie 1,25 mil. kv. metry. Joms išgrįsti reikės napaprastai didelių sumų ir daug laiko.

Negrįstos gatvės bus grindžiamos viešųjų darbų fondo lėšomis.

ROPINAIŠI MEDELIAIS PAPOUSTI VILNIŲ

Vilnius. — Vilniaus miesto savivaldybės ūkio skyriaus sodininkystės padedamos pradėjo didelius puošimo darbus. Miesto centre yra per 100 didesnių ir mažesnių skverų, aikščių ir aikštelių, kurių visos bus tinkamai papuoštos, apšėtos žolemis ir apsidintos gėlėmis. Visų tų aikščių padėtis buvo labai kritiška, kai per praėjusį karą jos buvo išraižytos apsaugai paruoštas grioviais ir duobėmis.

Nemaža darbo jėgų ir laiko buvo sunaudota tas duobes užpildant ir aikštes išlyginant. Del tokios padėties didesnės aikštės, kaip Ožekšienės, Lūkiškių ir kt. šiems tinkamai sutvarkyti nėra įmanoma, nes joms reikalingas pagrindinis pertvarkymas ir suplanavimas.

Šį pavasarį Bernardinų sodas bus pagrindinai pertvarkytas ir papuoštas taip, kaip tai tinka reprezentaciniam sostinės parkui.

VILNIUJE DIDELIS ARKLŲ TRŪKUMAS

Vilnius. — Rytų Lietuvos srytys jaučiamas labai didelis gyvulių trūkumas. Mat, visų gyvenusių arklis lenkai iš ūkininkų atėmė ir paliko tik pačius bloguosius.

Del to Draugija Vilniaus kraštui remti iš savo turimų lėšų paskyrė 20,000 litų, kurie bus išleisti arkliams nupirkti.

Mielausku susigrūmęs del to, kad Karčiauskas paėmęs prekių ir nenorėjęs už jas mokėti. Mielauskas skustuviu buvo sužeistas, bet kadangi sužeidimas buvo lengvas, tai policininkas Karčiauską paleido, surašė tik protokolą. Po to Vasiliauskas, Jančinas ir Pečiulienė, Mielausko šalininkai, Karčiauską pasivijo ir nugalabjo.

Brig. gen. KAZYS MUSTEIKIS, kuris kartu su Smetona pabėgę užsienį. Prie Smetonos režimo jis buvo krašto apsaugos ministru.

MARSALAS ITALO BALBO, KURS NESENAI ŽUVO. Italai aiškina, kad jis su kitais skrido inspekcijos reikalais, kuomet ant jo orlaivio užpuolė Anglijos orlaiviai ir numušė jį su visais keleiviais. Anglijos vadovybė sako, kad Anglijos orlaiviai tuo vietoje nebuvo. Nekuriuose rateluose kaiba, kad Balbo buvo aukta, nes Musolinis pradėjęs jo neapkęti del jo populiarumo.

Kas ir Kodėl Prieš Civilės Metrikacijos Įvedimą Lietuvoj

Dar yra smulkų tikybinių laikraščių, kurie tebevaro agitacija prieš civilinę metrikaciją. Tai yra visai suprantamas dalykas, nes jie, kaip dvasininkų interesų gynėjai, kitaip ir negali pasielgti, nes dvasininkų luomas šiuo atveju bjo įsigyti "konkurentą" nepaprastai rimtą — pačią valstybę, kuri vis civilinę metrikaciją. Tai ne laisvamanių draugija... Lygiai yra suprantama, kad laisvamanių palaiko valstybės, o ne kurie nors bažnyčios, nusistatyma.

Tiktai nelabai džentelmeniška, kai tikybiniškai nesiekia atsiagacinėmis priemonėmis. Jie vis dar tebesieda "amžinos," "nesuatomos" moterystės šalininkai, o civilinės metrikacijos šalininkai, pasak jų, yra moterystės armdo ir nepastovumo šalininkai.

Tikrumoje gi viskas yra atvirkiškai. Moterystės pastovumo principas civilinės metrikacijos šalininkams yra pagrindinis dalykas. Kaip tiktai todėl civilinės metrikacijos šalininkai pasisako prieš moterystės ir šeimų armdą, kuri ligisli nekorektiškiausių būdu, — prekiadamai tikybomis ir savo tikybiniams teismais, — tebevaro įvairių tikybų dvasininkai.

Kauno Miesto Ligonijų Kamos Veikla Skaitlinėse

Kaunas. — Kauno miesto ligonijų kasa narių ir samdytojų mokesčių šiomet numato gauti 3,542,500 litų. Iš viso kasa šiems metams gauna apie 1,178,096 litų, iš kurių ambulatojiniam gydymui skiriama 354,400 litų, vaistams — 264,000 litų, danty gydymui — 212,550 litų, specialiam gydymui — 54,000 litų, kasos vaistinei — 143,422 litų ir Daivanos plaučių ligų sanatorijai 149,724 litus.

Pernai iš viso medicinos pagalbai išleido 2,479,618 litų. Pagalpas kasa pernai išleido 1,113,755 litų. Iš šios sumos nariams pagalpas mokėti išleista 658,765 litų, šeimoms nariams — 67,051 lit., gimdyvėms — 343,039 litai ir narių bei šeimoms naujų laidotuvių pagalpas — 44,899 litai. Pernai met kasos samatinis kapitalas pasiekė 4,178,865 litus.

Kas ir Kodėl Prieš Civilės Metrikacijos Įvedimą Lietuvoj

šalininkai, atvirkiškiai tikybinių laikraščių teigiamas, pasisako prieš šeimų armdą bet kokiu titulu daroma — tikybos, bažnyčios ar net Dievo.

Kai del sutuoktinių absoliutu neįjungiamo, tai ne viena bažnyčia to absoliutizmo netalpo nei savo pačios sudarytomis jungtymais: daro separaciją, daro visiškus išskyrimus.

Kiek žinoma, silimosiai civilinių sutuoktinių įstatymas taip lengvai, kaip dar bažnyčios, nedarys nei separacijos, nei attuokimo, nes ir viena ir kita bus naudojama tiktai kaip lėmintis ir tai tiktai rimčiausiu pagrindu.

Utena. — Miesto savivaldybė žada Putninko gatvėje medinio tilto vietoje pastatyti gelžbetoninį, tęsti pento — Basanavičiaus gatvės platinimo darbus, pakojant ir saligatvius; tęsti stadiono rengimo darbus, surišti Kauno gatvę su plentu; Malėtų gatvės grindimą pręgti už malnė, baigti Birutės gatvės grindimą ir skerdyklos patvarkyma.

Naujas Kauno burmistras daug kuo padėjo Lietuvos žinomoms, kurie vyko kovoti už Lietuvos laisvę. Jis padėdavo jų šeimoms, kurie Lietuvoj kentėjo bado ir fašistų persekiojimus.

PONIA DIANA MOSLEY, Anglijos fašistų vado žmona, kuri irgi įmesta į kalėjimą. Ji yra sesuo panėlos Unity Freeman, Mitford, kuri draugavo su Hitleriu, bet vėliau buvo atgabenta į Angliją su kulka sprande.

Kokia Buvo Lietuvos Murininkų Padėtis

Lietuvoje Smetonos režimui viešpatuojant skurdo ne tik paprasti darbininkai, bet bendrai ir visi amatininkai. Jų reikalais niekas nedarė. Kalbėdamas apie Lietuvos mūrinių padėtį, štai ką Lietuvos Zinios vienas mūrینinkas rašo:

Kaune priskaitoma arti 270 mūrinių — specialistų, kurie su šeimomis sudaro apie 1,000 žmonių. Mūrinių darbo sezonas neilgas: Gegužės — gruodžio mėnesiai.

Siemet mūrینinkai yra labai susirūpinę savo ekonomine būkle, nes iki gegužės mėnesio darbai Kaune dar tik per porą statybų prapsidėjo, kur darbo gausna dar tik keliolika mūrinių.

Mūrینinkai nenori be darbo dykinėti, kai toks palankus oras; nenori pašalpy, bet darbo, kuris patikrintų jiems ir jų šeimoms pragyvenimą. Mūrینinkai nori savo darbo prisidėti prie Lietuvos sumūrinimo!

Kitas mūrینinkų opiausias reikalas — atlyginimas. Pagal dabar veikiančias vidaus reikalų ministerio nustatytas atlyginimo normas, mūrینinkai mokama už valandą 1 litas 40 centų.

Sezono metu, esant didesniams mūrinių pareikalavimui, rangovai moka ir kiek daugiau. Bet kadangi per mėnesį kelios dienos sugaistamos, pav., del blogo oro, statybines medžiagas trūkumo, arba viena statyba baigus, reikia susirasti darbu prie kitos, tai per mėnesį vidutiniškai dirbama apie 20 — 23 dienas, kas per mėnesį sudaro tik 246 litus. O tai sezoniniam specialistui yra per mažas, nes žiemą irgi nedirbama 3-4-5 mėnesiai. Taigi vidutinis mūrینinko meto uždarbis išleista 1,971,200 litų, arba mėnesiui 164,26 litai.

Taigi, mūrینinko — specialisto uždarbis visai nedidukas ir su šeimomis, ypač žiemą, labai sunkiai tenka gyventi. Jei mūrینinkas, turjis šeima, eina žiemą prieš vėšų darbu dirbti, jis laikomas girtuokliu ir sakoma, jog galėjęs vasarą susitaupyti. Bet dar blogiau viengungiams arba tiems, kurie nesutuokia bažnyčios (laukia civilinės metrikacijos) ir turi šeimas. Tiems neduodama darbo, arba pirmoje eilėje pavasarį atleidžiami, todėl tenka žiemą visai mažai dirbti.

Be to, daugelis mūrinių savo uždarbio dalį prageria, nesant

Nauji Kauno ir Vilniaus Majorai

Dr. A. Garmus

Daktaras A. Garmus yra žymus visuomenės veikėjas, kovojantis už Lietuvos nepriklausomybę. Tai naujas Kauno burmistras, senas lietuvį tautos ir darbo liaudies atgimimo veikėjas ir yra populiarus liaudyje.

Kaip socialdemokratas, dalyvavo dar prieš karą revoliuciniame judėjime; jis kartu veikė su žymiu socialistu rašytoju Jonu Bilūnu.

Lietuvoj Dr. Garmus pasižymėjo kovoj su "Lietuvos nelaimėmis" džiava ir Smetona...

Naujas Kauno burmistras daug kuo padėjo Lietuvos žinomoms, kurie vyko kovoti už Lietuvos laisvę. Jis padėdavo jų šeimoms, kurie Lietuvoj kentėjo bado ir fašistų persekiojimus.

kur kultūringiau laiką praleisti. Trečias opus dalykas yra mūrinių susiorganizavimu reikalas. Bet ši sritis del pačių mūrinių mažu susipratimo visai apšleista. Laikas būtų ir Kauno mūrینinkams susiorganizuoti, nes šiais sunkiais laikais būtų galima geriau ginti savo ekonominius ir kultūrinus reikalus.

Panašios ekonominės ir kultūrinės sąlygos mūrینinkams yra ir provincijoje.

Tokia tai buvo Lietuvoje mūrinių padėtis prie Smetonos. Bet dabar liaudies valdžiai užėmusi vyriausybė, nėra abejonės, kad bus dedama pastangų, kad šią blogą mūrinių padėtį pralaisuos.

Klaipėdoje

Paskutiniu metu iš Klaipėdos krašto pradėjo masiniai Lietuvos bėgti lietuviai. Dauguma ietuvų, buvusiu šaulių ir kitų lietuvių organizacijų narių, gauna neoficialius paraginimus, kad dingty. Jei toks žmogus nepa- klauso, tai būna sumistas ir nei namišiai nežino, kur gabenama. Kaiti kaimynai, nes įskundžia kaip pavojingus valstybei.

Vokietijos-Lietuvos mažasis pasienio susisiekimas dabar labai vokiečių suvaržytas. Lietuviai norėdami atvykti, turi paduoti prašymus Ragainės gubernatoriui ir tas užtrunka apie 3 savaites. Daug kam atimtos šios kortelės.

Pradėjo išdavinėti darbininkams darbo knygeles. Darbo knygeles duodamos pirmoje eilėje tiems darbininkams, kurie neturi nuolatinio pastovaus darbo. Darbo knygeles gauna ir Lietuvos piliečiai ryt užsienio pasus. Gavę darbo knygeles, jie vokiečiams be darbo, bus pasiūti į Vokietijos glumą darbams.

Manufaktūros krautuvėse atsirado labai daug pardavimui daiktų milinių. Milinės yra pamintos iš lenkų beviurių arba atgabentos iš buv. Lenkijos srities. Visos milinės yra be lenkiškų sagų ir juodaudų. Nors lenkiškų milinių yra labai daug, tačiau kaina yra be galo aukšta ir be kortelių neparduodama.

A. Krutulyas

Naujas Vilniaus burmistras Antanas Krutulyas yra senosios vilniečių kartos energingas liaudies švietėjas-demokratas.

Krutulyas dar lenkų laikais veikė demokratinę organizaciją "Kultūra". Krutulyas buvo lenkų kalinamas ir tremiamas. Smetonos fašistams Krutulyas irgi nepatiko ir net jam buvo atimta teisė gauti darbo.

Krutulyas irgi dalyvavo demokratiniam "Rūtos" Ko-Operatyvų judėjime.

Lig šiol buvo Vilniaus burmistras Konstantinas Stešys, tambus dvarininkas.

Lietuvos Aidas Apie Komunistų Partiją

KAUNAS. — Laikraštis Lietuvos Aidas rašo apie Komunistų Partijos legalizavimą Lietuvoje šitai:

"Valdžios įsakymas, pripažįstantis Komunistų Partiją teisėta, atskleidžia naują lapą Lietuvos istorijai. Komunistų Partija stoja už Lietuvos nepriklausomybę ir už glaudų bendradarbiavimą su Sovietų Sąjunga. Geriausiu lietuvių liaudies šūkis yra šios partijos eilės."

Rumunija ir Besarabija

Rumunija yra viena iš stambesnių Balkanų valstybių, užimanti 122.282 kvadratinės mylios plotą su 19.033.500 gyventojų, iš kurių apie 13 milijonų yra rumunai. Kita gyventojų dalį sudaro tautinės mažumos: ukrainiečiai, rusai, bulgarai, vokiečiai ir kiti. Rumunų kalba jų pačių yra vadinama romani, o Rumunija — Romania.

Prieškarinė Rumunija buvo beveik per pus mažesnė. Jos žemės plotas buvo tik apie 60.000 kv. mylių su nepilniais dešimtmilijonais gyventojų. Rumunija padidėjo tiksliai po 1914 metų karo, kai santarvininkai, jai atsilvygindami už suteiktą pagalbą, atidavė jai didelius žemės plotus senosios Rusijos, Austro-Vengrijos, Bulgarijos, Jugoslavijos. Tikrenybėje dabartinioji Rumunija yra sulipdyta iš daugelio šalių ir todėl jai, kaip ir buvusiai Lenkijai, nuolat gresia pavojus iš savo kaimynų. Bulgarija ir Hungarija nuolat grumoją Rumunijai ir reikalauja grąžinti atimtas teritorijas, o Sovietų Sąjunga, nors niekad Besarabijos nepripažino Rumunijai, vienok nesikesino ginčų jai atimti.

Ypatingai Rumunijai ir tarptautinis ginčas buvo įvelta ir patatyta į kelbą padėtį prieš dabartinį karą, kai jos turtingi aliejaus šaltiniai. Joje kas met pagaminama virš 50 milijonų aliejaus bačkų. Del to aliejaus šaltinių irėjo didelis varžytinės tarp santarvininkų ir Vokietijos, nuolat grumojant jau įtraukti į karą. Didieji Rumunijos aliejaus šaltiniai randasi Prahos, Gambovy, Ploiesty, Bacau ir Bozau apylinkėse. Bet pati Rumunija mažai tegali dalyvauti aliejaus eksploatacijoje. Didžiama aliejaus šaltinių yra Anglo-Francūzų kompanijų rankose.

Pažymėtina, kad Rumunijos aliejaus šaltiniai baigia išsiskirti. Spėjama, kad po kokių 3 metų Rumunija jau bus išleikvojusi savo aliejaus šaltinius ir likę tik paprasta žemės ūkio šalis. Dabartinio laiko, Rumunija čpat aliejaus išdirbystės, turi nemazę pramonę. Karpatų kalnuose yra visokių gamtos turtų, bet vienok, turtų išnaudojimas nėra pasiekęs aukšto laipsnio.

Vidurinioji Rumunija pasižymi laukų derlingumu, bet kitos dalys niekuo ypatingu nesiskiria nuo kitų žemės ūkio kraštų. Gyventojai verčiasi įvairiais verslais. Karpatų kalnuose gano didelės avių bandas, o lygumose dirba žemę, auginia vynuoges. Apie 87 nuosimėjų rumunų yra smulkūs valstiečiai ir labai darbštūs. Visi rumunai valstiečiai ir darbininkai yra geri, nuosirdūs žmonės. Labai muzikaliai. Jų liaudies muzika labai gausi, įvairi, bet labai liūdna. Liūdnos ir graudžios dainos, lyg kalbėtės kalba apie žmonių pergyvenamus vargus ir išnaudojimą. Rumunijos liaudis niekadoms nebūvo laisva. Ji yra prispausta, pavergta ir išnaudojama savų ir atėjųjų turėjų. Iš viso valstiečių skai-

čiaus 12 nuosimėjų gyventojų valdo 48 nuosimėčius visos dirbamos žemės. Po praėjo Pasaulinio karo buvo praveistos žemės reformos, bet žemės gavo tik iš tikimieji vyriausybėje sėdintis žmonės, o tie, kurie gavo žemės, ne visai galėjo joje išlaikyti, nes parama nebūvo teikiama.

BESARABIJA

Besarabija yra ilgos juostos pavidalo žemės plotas iš 18.000 kvadratinio mylių su dviem milijonais gyventojų. Gyventojų sudėtis mišri, kaip ir pačioje Rumunijoje. Ten gyvena moldavai, rumunai, ukrainiečiai, rusai, vokiečiai. Žemė ten nederlinga, miškinga, kalnuota, gamtos turtų labai mažai. Iš turtingumo atžvilgio, Besarabija būtų visai nesvarbi, Besarabijos svarba yra jos strateginė padėtis. Besarabija kontroliuoja dvi svarbiausias Balkanų upes: Dniestrą ir Dunojaus žemupį. Kitaip sakant, kas kontroliuoja Besarabiją ir Dunojaus žemupį, tas per Dunojaus upę gali kontroliuoti Balkanus. Turint Dunojaus žemupį savo rankose ir įtaką Balkanuose, Dardanėliai yra priversti slaičtyti už jį šeiminkais, kas reikšia, kad per Besarabiją pricinama prie Dardanėlių.

Šią strateginę Besarabijos reikšmę suprato Rytų Europa nuo pat hunų ir Atilos laikų. Nuo 1711 iki 1812 metų šio smarkūs del Besarabijos mišiai. Paskui vėl, nuo 1850 iki 1879 metų prasidėjo del Besarabijos karnai. Rusai tuos karus laimėjo ir Besarabiją apgynė, nors ji jiems nepalyginamai brangiai kainavo žmonių gyvybėmis. Tik Rusijoje kilus revoliucijoms, 1918 metais Rumunija francūzams padedant Besarabiją užėmė ir prisijungė, o Antantės valstybės 1920 metais Paryžiaus protokolu Besarabiją pripažino Rumunijai. Vėliau, 1926 metais Prancūzija oficialiai Besarabiją pripažino Rumunijai.

Dabar Sovietų Sąjunga atgudama iš Rumunijos Besarabiją ir šiaurinę dalį Bukovinos įsitvirtino toje Dunojaus strateginėje vietoje ir į savo rankas pasiima Dunojaus vartų raktą į Juodąsias jūras. Šis žingsnis yra labai svarbus ne tik Balkanams, bet ir Italijai su Vokietija. Tuo žingsniu Sovietai tiesiog pastoja Vokietijos naują ekspansijos kelią į Balkanus, o ypatingai į Turkiją. Turkija nuo Vokietijos liko atskirta, nes reikalai esant, uždarė Dunojaus vartus, Turkija nebegalų susisiekti su Vokietija. Todel Sovietai dominuodami Dunojaus žemupį, gali įgauti daugiau teisių prie Dardanėlių ir visai užkirsti fašistų ekspansiją į Balkanus.

B.
TOKIO. — Anglija atmetė Japonijos reikalavimą uždarinti susisiektis tarp Burmos ir Cinkijos, dabartines Kinijos sostinės.

KANADOS KARO LAIVAS F RASER, kurs nuskendo Francijos pakraščioje, kuomet susimūšė su kitu laivu. Kartu su laivu žuvo 45 jūrininkai.

Galit Užprenumeruoti Liaudies Balsą Savo Giminėms Lietuvoje

Liaudies Balsas pasiteiravęs pastė sužinojo, kad pašto ryšiai su Lietuva atsteigti ir dabar galima siųsti į Lietuvą kaip laikraščius, taip ir laiškus, kaip ir seniau. Tik pinigai kol kas dar nepersiliekia.

Kadangi nauja Lietuvos vyriausybė Smetonos režimo cenzūrai panaikind, tai dabar ir Liaudies Balsui atsidarė durys į Lietuvą, kaip pažangiam laikraščiui ir nuolat kovojusiam prieš Smetonos režimą ir už liaudies laisvę.

Be abejonės, daug jūsiu giminų ir pažįstamų pagėdauja žinoti, kaip jūs gyvenate naujojo savo tėvynėje, kaip jūs atslaeštėte ir naują Lietuvos vyriausybę, ką jūs veikiate ir t.t. Dar Smetonos režimo laikais Liaudies Balsas gavo daug laisvų su prašymais siuntinėti Liaudies Balsą į Lietuvą, nors tuomet Liaudies Balsu nenorėdavo įsileisti. Todel dabar, kada jūsiu giminės gali laisvai Liaudies Balsą gauti, nieko neaukdami prašykinkite užrašyti Liaudies Balsą del savo giminų ir pažįstamų.

Liaudies Balsas Lietuvos kaimoju mažai kuo daugiau, kaip Kanadoj. Metinė prenumerata į Lietuvą tik \$3.50. Pusei metų — \$1.75.

Užskaidymai Liaudies Balsą į Lietuvą, teisingai nurodykite adresą, kam laikraštis turi būti siunčiamas.

Naziai Deda Pastangas Ištvirtinti Brazilijoj

Nors Anglijos blokada skaudžiai palietė Vokietijos interesus Brazilijoje, bet naziai yra pasiryžę savo įtaką ten ne tik išlaikyti, bet dar labiau sutvirtinti. Kaip New Yorko Times korespondentas R. B. Porter, praneša, tai nazijų partija veikia labai stiprią propagandą prieš visas tas šalis, kurios Brazilijoj nori užimti buvusias Vokietijos rinkas.

Brazilijoj esą apie vienas milijonas vokiečių ir apie trys milijonai Italų. Daugumoje jie pasiturinti žmonės, bet turinti įtamkus prekyboje ir net pačioje valdžioje. Nors Brazilijos prezidentas Vargas, kaip smurtu užėmęs valdžią, oficialiai panaikino visos politines partijas, bet savo atsidešimu yra labai artimas totalitarinėms šalims. Pažutiniu laiku jis net atvirai už-

gyrė Romos-Berlyno ašies žygį. Santarvininkams jis nesimpatuoja. Visa tai suteikia gerų progų fašistiniam veikimui. O ta veikima jie veda naudodamiesi visomis priemonėmis. Provokacija ir papirkimai, esą labai plačiai vartojama. Nazijų agentai turi kankankamas pinigų sumas ir to k negali įveikti propaganda, panaudojama papirkimais. Porter rašo, kad dabartinio laiku Brazilijoje pilna iš Vokietijos atlystų pirklių ir valdžios atstovų, kurie konkuruoja kitas šalis duodami didesnius užsakymus ir suteikdami brangius mokėti. Ypatingai nazijų dėmesys esą atkreiptas į supirkimą viso eksportuojamo Brazilijos maisto. Bet tai esą ne galutinis Hitlerio siekis, sako Porter. Jis nurodo, kad Vokietija stengiasi taip įsigalėti Brazilijoj, kad sukilimų pagalba pastatyti visai sau ištikimą valdžią.

Brazilijos gyventojų sąstata yra labai įvairus. Čia apart europiečių ir patys vietiniai gyventojai skirstosi į dvi dideles grupes: negrus ir mulatus, kurių tarpe labai lengva skleistis sionizmui, tuo labiau, kad 78 nuosimėjai jų yra visai beraščiai. Vargo režimas visu kapitalistinio išnaudojimo pasiutimu spaudžia liaudį ir neduoda jai teisės veikti del savo būvio pagerinimo, todel žmonės desperacijai papuolę dažnai susidemoralizuoja ir išeitį tikisi surasti fašizme. Tam priešais stovi darbininkų klasė, bet ji slopina bendrai viešpataujanti reakcija.

B.
KAIRO, Egiptas. — Britanijos Somalilando kuprunagarių korpusas turėjo susikirtimą su Italijos kariuomene Etiopijoje. Susikirtime italai skaudžiai nukentėjo.

NAZIŲ UŽEMĖ ANGLIJOS KANALO SALAS

Vokietijos kariuomenė užėmė Anglijos Salas Guernsey ir Jersey, esančias Anglijos kanalo pakraščioje, 75 mylių atstume nuo Anglijos.

Salos buvo iš anksto demilitarizuotos ir dauguma gyventojų išvežta į Angliją. Vokiečiai jas užėmė be jokio susikirtimo.

Angliai užleisiami tas salas vokiečiams teigia, kad salos nesudaro jokios strateginės nei militarinės svarbos anglams, o taip pat ir vokiečiams. Salose esą įsteigti, bet labai maži orlaivų laukai, kurie naziams niekuo labai patarnaus. O salų uostai esą menki, vargiai tinkami net submarinų uostojimui.

Tos salos randasi prie pat Francijos pakraščio ir todėl būtų buvę sunku jas apginti.

Amerikiečių Dienraščiai Laisvė ir Vilnis Jau Eina Lietuvon

Amerikiečiai skelbia, kad dienraščiai Laisvė ir Vilnis jau įleidi Lietuon ir ragina juos užsakyti savo giminėms bei pažįstamiems Lietuvoje.

Abu dienraščiai yra progresyvių Jungtinių Valstijų lietuvių laikraščiai. Juose atspindi visais amerikiečių gyvenimais, visais lietuvių reikalais, jų veikimas. Jie taigai visados pilni idomiu ir naudinga pasiskayimu. Todel partina, kad ir Kanados lietuvių tasiu dienraščius užsakyti savo draugams Lietuvoje. Už tai jie bus labai dėkingi.

Lietuvos žemės tuos abu dienraščius labai mėgo skaityti, bet Smetonos valdžia Laisvės ir Vilnius Lietuon neleisdavo. Dabartinė valdžia sutragė tuos cenzūros rėtečius ir abu dienraščiai ar Vilnis Lietuvos kaimoju po \$8.00 metams, o po \$4.00 pusei metų.

Užrašydami tuos abu dienraščius, arba vieną iš jų, money orderį siųskite atitinkamai Laisvei ar Vilniai.

Laisvėi siųskite šiuo adresu: Laisvės Administracija, 427 Lomer St., Brooklyn, N. Y.
Vilniai siųskite: Vilnius Administracija, 3116 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Tel. PL. 9630. Civ. DO. 5947. Advokatas
J. M. Rosenfeldas
Kalba Lietuviškai
Atlieku visus teisių patarnavimus, parąpinu pilietybės dokumentus, įgaliojimus, morgančius ir kt.
20 St. James St. E. Kamb. 26 MONTREAL, QUE.

Vokiečiai Ruošiasi Pulti Gibraltarą Per Ispaniją

Vokiečiai įsitvirtinę Francijoje ruošiasi naujiems žygiams ant Anglijos ir jos imperijos. Siomis dienomis Francijoje, Ispanijos pasieny, įvyko didelė vokiečių armijos demonstracija. Tą demonstraciją Londono diplomatai supranta kaip pasirošimą pulti Gibraltarą per Ispanijos teritoriją.

Toks daleidimas yra visai logiškas, nes gen. Franko, kaip Hitlerio ir Musolinio vasalas, turės sutikti su kiekvienu Hitlerio pareikalavimu. O užpuolimas ant Gibraltarą per Ispaniją suteikia labai gerą progą Hitlerio ir Musolinio jėgoms. Puldami Gibraltarą per Ispaniją, jie taigai gali priversti gen. Franko praleisti Vokietijos ir Italijos jėgas puolimui ant Gibraltarą iš antro šono — Ispanijos Moroko. Gibraltaras atsidūręs tarp tokios iš dviejų šonų ugnies tikrai būtų labai blogoje pozicijoje.

Gibraltaras, kaip "vartai" į Vidurmečio jūrą yra svarbiausia strateginė vieta, pro kurią turi

Taigai nurodykite ir savo pilną adresą.

VOKEICIAI SKELBIA SAVO NUOSTOLIUS

BERLYNAS, Liepos 4. — Vyriausia vokiečių kariuomenės komanda praneša, kad Vokietija Danijoj, Belgijoj ir Francijoj neteko 27,074 vyrų užmuštais, 111,034 sužeistais ir 18,384 dingusiais.

Kiek anksčiau buvo pranešta, kad vokiečiai Norvegijoje užmuštais ir sužeistais bei dingusiais neteko 5,296, o Lenkijoj 44,298.

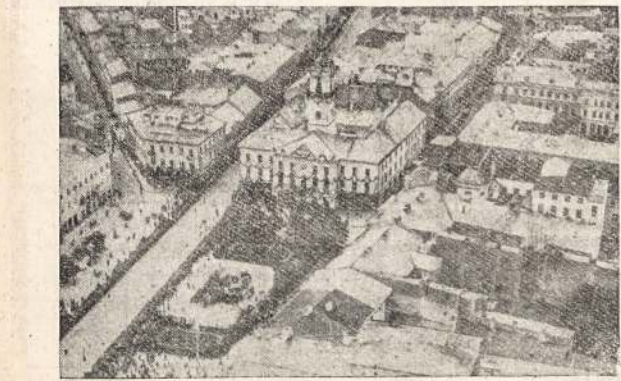
Santarvininkai netekę 792 orlaivų ir 27 balionų, skaitant nuo birželio 4 dienos.

Palaiškite tuos biznerius, kurie skelbiais L. B.

Tel. CRescent 4334
DR. DORA GORDON
DANTU GYDYTOJA
Kalba Lietuviškai
Valandos: 10—12 val. ryto, 2—6 val. p.p. ir 7—9 val. vak.
5186 PARK AVE. MONTREAL, QUE.

Tel. LA. 4441
Daktaras H. Rosenfeld's
Oficialus M.L.S.D.P.D. ir D.L.K.V.N.K.P.D. Gydytojas
KALBA LIETUVIŠKAI
Valandos: 2—4 val. po piet, 7—8 val. vak. ir sulg susitarimo
4539 PARK AVE. MONTREAL, QUE.

Tel. HA. 8477
Dr. J. O. Villeneuve
Venerinių Lgų Specialistas
Gydo siphilį, gonorėję ir kitima. Krauja.
Ofis valandos: 1 iki 9 v.v.
1167 St. Denis St., Montreal
Netoli Dorchester St.

CERNAUTI, BUKOVINOS SOSTINĖ, kuri dabar priklauso Sovietų Sąjungai. Pranešimai sako, kad kaip Bukovinos, taip ir Besarabijos gyventojai raudonarmiečius pasitiko labai iškilmingai. Merginos bučiavo, gėlės kaskiojo, o valstiečiai ir darbininkai nurodinėjo tankų spąstus ir ginklų sandėlius.

ENGLISH SECTION

Published Every Friday

Addressing all correspondence for the English Section mark "English Section."

LATE CABLES INDICATE THE NEW LITHUANIAN GOVERNMENT POLICIES

(Received by cable from Kaunas by Lithuanian Consul General in New York and Lithuanian Legation in Washington and forwarded to Lithuanian American Press.)

KAUNAS. — The new Lithuanian Foreign Minister, Kreve-Mickevicius, outlined the policies of the new government as follows: The new Lithuanian government was set up according to the Constitution of Lithuania. The basic system of government has not been changed in principle — the right to private property has not been altered — Any political changes will be made according to the law of the land — In the field of foreign policy, friendly relations with other countries shall be cultivated as a special duty of the new government — The enlargement of the Soviet military garrisons does not harm the country's independence, economy or other matters as the purpose of the Soviet garrisons remains purely for defense according to the treaty made in Moscow on October 10th which still remains as the basis for Lithuanian-Soviet relations — There are no "incidents" in the country — Life is proceeding normally.

The new government in a radio announcement stated that the people should not pay any attention to rumors — No criminal activities shall be tolerated — All changes shall be made according to the established law of the land — The basic laws of the country remain the unchanged — the right of private property is not threatened — The Red Army did not come to change the system of government or to occupy the country, but to protect it from the danger of war and to help defend Lithuania's independence — The Lithuanian Home Guard (a body of approximately two hundred thousand armed men), is enthusiastically supporting the new government — The only money in Lithuania is the Litas — The "Molotov" (farm products) factories are producing many products — A three year plan is being made to abolish unemployment — Farmers are getting better prices for their produce — Everyone will have a job — The metal from Smetona's busts (statues) is being turned over to the Armament Fund — the Minister of Agriculture has announced to the farmers that rightful ownership of land is guaranteed — Those who violate this right shall be prosecuted as enemies of the people — Any land illegally obtained shall be turned over to those working it — The minister of health announced that the medical service is being extended at either nominal prices or free of charge — There shall be an old age pension system installed — the network of health institutions shall be extended shortly — The fight against social diseases, alcoholism and for child health shall be extended.

The Health Ministry began to give the people free medical service — Showing of Polish moving pictures has been forbidden — The government receives hundreds of greetings from all over the country — All political prisoners have now been released — Seventy thousand strong the residents of Kaunas greeted the new government and expressed thankfulness to the new government for their liberation from under the regime of Smetona — Lithuanian Communist Party declared legal — Workers Militia inaugurated — Ministry of Labor being installed — Installation of people's cultural fund.

(For a review of recent events in Lithuania read "WHAT HAPPENED IN LITHUANIA".)

What Happened in Lithuania

(THIS ARTICLE IS WRITTEN BY VYTAUTAS DAUGIRDA, A WELL KNOWN "TIESA" ENGLISH SECTION COLUMNIST)

Although the readers of this column are undoubtedly American citizens most of them are also very much interested in the events which recently took place in Lithuania, the land from which our kin-folk came to this country. Therefore, we are devoting an entire column to review the recent events which is being at present through all around us to blind us and to incite us.

There are certain facts which we must bear in mind in order to understand what actually took place. We must look at the facts from the point of view of actual happenings and not the propaganda which is being at present through all around us to blind us and to incite us. The first thing that we must remember is that the Lithuanian government of the past was a fascist dictatorship. "President" Antanas Smetona ruled the country with an iron hand, allowing only the "Daukininkai" (Nationalists) to have organizations and to organize actively freely. The other groups which had different points of view, and that includes all political parties, cultural, sports and other organizations were either declared illegal or were hampered by the dictatorship in every manner. Another thing that we must remember is that the fascist government held approximately 600 persons, who were opposed to the Smetona dictatorship in prison and many more in concentration camps. In so far as youth organizations were concerned, there was the government sponsored "Jaunalietuviai" which had uniforms copied in design from the Italian fascist youth organization and the fascist salute, also copied from Mussolini.

AN OBSERVANT LAD

Teacher — Parse the sentence, "Tom married Jane."
Small Boy — Tom's a noun, because he's the name of something. Married is a conjunction, because it joins Tom and Jane. Jane's a verb, because she governs the noun.

A REAL ARTIST

Lady to Window-Cleaner — Will you have a cup of tea or a glass of beer.
Window-Cleaner — Beer's the best, ma'am. I find it gives a better polish when I breathe on the glass.

HONORS EVEN

A young naval officer on leave was invited to a party, and was slightly embarrassed to find his ex-fiance among the guests. The girl, also embarrassed, decided the best thing to do was not to know

analysis of the form of government under which Lithuania was governed would show a hybrid Nazi-fascist state.

We must also remember that Lithuania lies in a very strategic position, geographically speaking. It is on the path of Germany toward Moscow and in the event of hostilities (which would not have been spared for Lithuania) between Nazis and Russia, Lithuania would be on the direct path of the Nazis. It is obvious, therefore, that if Russia was to protect herself against a Nazi invasion, it would certainly be to her advantage to have an independent Lithuania as a friend rather than have it a vassal state of the Nazis. Last October Lithuania signed a mutual assistance pact with Russia, in which Russia guaranteed to defend Lithuania from invasion. Under this treaty, Russia was allowed to send in some 30,000 Soviet Red Army men and station them at certain points agreed upon to reinforce the Lithuanian troops which obviously would be unable to resist any thrust which Germany or any other larger power may attempt. The treaty also returned Vilnius to Lithuania after Russia had taken it from Poland.

However, the Lithuanian government (under Smetona) began to "doublecross" the Russians and not only kidnapped Red Army men from invasion. Under this treaty, Russia was allowed to send in some 30,000 Soviet Red Army men and station them at certain points agreed upon to reinforce the Lithuanian troops which obviously would be unable to resist any thrust which Germany or any other larger power may attempt. The treaty also returned Vilnius to Lithuania after Russia had taken it from Poland.

Let us look at things now from another angle. What did Lithuania need Russian military services for?

him. "I'm sorry," she murmured when they were introduced, "but I didn't quite get your name."
"It wasn't your fault," whispered the officer. "You tried hard enough, didn't you?"

DRAWING THE LINE
"Parson," exclaimed Ephraim, "I've got 'ligion, I tell you."
"That fine, brother! You are going to lay inside all sin!"
"Yes, sah."
"You're going to church?"
"Yes, sah."
"You're going to care for the widows?"
"Sho'ant!"
"Are you going to pay your debts?"
"Shuh! Dat ain't 'ligion. Dat's business."

Could it be to any advantage for the Lithuanian Army to know these secrets, or would Lithuania be able to use any of the secrets for another purpose? As yet, only a circumstantial case can be built up. For example, it has not been explained why Smetona chose to flee to Germany, of all places? Why did his other friends choose to go with him or to another friend — to Mussolini — in Rome? From this we can draw a possible conclusion that the military secrets sought after were to be handed over to the Nazis. The high government officials in Lithuania were "fifth columnists" working together with Hitler and spying upon the Russian Army and giving him the very military secrets which would protect their country from possible invasion from the enemy, Norway and France both had their "fifth columnists" in high places: Russia helped the Lithuanians to clean it out and perhaps saved Lithuania from Nazi occupation.

The new government of Lithuania is sympathetic to the Soviets in so far as foreign policy is concerned, but then in a crisis as there now is in all of Europe, no small defenseless nation such as Lithuania is, can have a completely independent foreign policy — it is too weak to defend its neutrality and too weak to defend its own independence when it is threatened.

As for the new government, all its actions up to date point to greater democracy for the people, for more freedom and justice. One of its first steps has been to release political prisoners. Other steps will follow, says Minister Paleckis, a former youth leader. Elections of a new parliament or "seimas" will take place shortly. Latest reports from Lithuania indicate that the general population is greeting the new government with great enthusiasm.

Pranešimai

Delhi, Ontario

Piknikas

Sėnų ir Dukterų K. L. S. P. D. 6-ta kuopa rengia pikniką. Piknikas įvyks sekmadienį, liepos mėn. (July) 7 dieną ant drugo Galdikio farmos, viena milė nuo Delhi.

Pikniko vieta labai graži, prie bėgančio vandens, kur galima pavaržuoti ir pasimaudyti, tyru oru pakvėpuoti. Jei netingėsite galėsite ir pasiūkti ant gražios ir naujos platformos. Sokiams grieš geros orkestras. Bus taigi skanių valgių ir gėrimų.

Kviečiame visus lietuvius atvykti. Torontiečius, namitoniečius ir iš kitų kolonijų. Nepaiskite progos. Atvykę į šį pikniką tikrai nesigailėsite, tik gerai įsitęmkit laiką.

Temykite kelia sekanti: nuo Simcoe važnuodami, kai juožiuosite į Delhi — Brentford kelia, nesukite į miestą, bet imkite kelia tiesiog. Ten bus ženklai, kurie nurodys pikniką.

G. Strolis

SIMTAMEČIŲ ŽMONIŲ KRASTAS

Viena iš tolimiausių Rusijos sričių, Abchazija, yra vadinama "šimtamečių" šalimi. Prieš kelis metus čia mirė vienas žmogus, kuris buvo sulaukęs 135 metų amžiaus. Garsas apie tokio senio žmogaus mirtį pasklido po visą kraštą. Tuoj nusirado moteris Adelaidė Mašakya, kuri dorotė turinti 150 metų amžiaus. Sekantiems metais Ukrainos Mokslo Akademija į tą šalį pasiuntė savo tyrinėjus, kurie per dešimt dienų surado dvyliką žmonių turinčių nuo 107 ligi

SUBHAS CHANDRA BOSE. Indijos karijojo sparuo nacionalistų vadas, kuris šiomis dienomis buvo suimtas ir įkalinamas. Jisai su savo pasekėjais agitavė už griežtesnius žygius prieš Angliją, kuri neduoda Indijai nepriklausomybės.

135 metų amžiaus.

Tie senukai buvo visiškai sveiki ir judrūs žmonės, ir svečius mokslininkus priėmė labai vaišingai. Vienas 120 metų "jaunuolis" vikriai žilpo į obelę parašyti sveteliams vaisių...

KAIP APSAUGOTI SAVO SVEIKATĄ

Užlaikymas paprastai generalio švarumo taisyklių daug prisideda prie apsisaugojimo nuo ligų.

Spaudydas yra baisiai nesvarus pripratimas, net yra pavojingas pripratimas, nes grasi-na žmonių gyvastį. Ypatinai jauni vaikai besibovindami gatvėse labai lengvai gali užsikrėsti ligomis nuo padūžusių seilių. Nuo 7 iki 10 nuosimėjų seilių išgaminuotui viename nieste turėjo džiūvos perų.

Vaikai, taigi, gali užsikrėsti infliuza, plaučių užėjimu, šalčiu ir tymais besibovindami gatvėse; je savo daiktus visur mėtinėja, rankomis čiuptionėja ir tas pačias rankas deda į burnas. Vienas gydytojas sako, kad laike kildykities (nuo 4 iki 7 metų) beveik pusė džiūvos užsikrėtinų apsirėškia.

Kiekvienas žmogus privalo maudytis.

Yra penkios sanitarinės taisyklės, ir kad nors mes jas labai gerai žinome, ne pro šalį sionais jas paminėti. Svariai užlaikyk kiną, vartojant pakankamai gero mūlo ir vandens.

Jeigu kiekvienas stengtųsi svariai užlaikyti kiną, tai daug mažiau ligų atsirastų. Svarumas yra ligų atsiradimas priešais. Labai tankiai prausk rankas, ypatinai prieš kiekvieną valgi.

Kad nors šita taisyklė yra viena iš svarbiausių, ne visi ją užlaiko. Per žmogaus burną žmogaus ligos įeina į kiną. Žmogaus ranka viską deda į burną; jeigu ranka ligų perais užkrėsta, tai ir valgomai daiktai užkrėsti.

Neučinęti nesvarių daiktų, laikyk juos toli nuo burnos, nosies, akių ir ausų.

Nevertok nesvarių viešų gėrimų ir valgomųjų daiktų, abrusų (rankšluosčių), skepetelių, plaukams šukų, gėrymo puočių, pyptikų, ir tt.

Saugokis nuo tų, kurie kosi ir čiaudno. Neįkvėpk jų kvapo. C. C.

Firmas Lėktuvus

Firmas lėktuvus išrastas Amerikoje ir kuriuos pirma kartą skrido broliai Wright, ties Kill Devil Hill, Nort Caroline, dabar yra Londono muziejuje. Amerikiečiai labai susirūpinę, kad tas pirmasis lėktuvas gali būti nazų karo lėktuvų amaiintas bombarduojant Londoną ir norėtų jį persigabenti į Ameriką.

Broliai Wright lėktuvus išradė, kad žmogus galėtų juo naudotis pagerinimui savo būvio, o dabar lėktuvai naudojami tą žmogaus būvį sugriauti ir sunaikinti viską, ką jis yra padaręs ar pastatęs.

Skraidantis Submarinas

Japonai, savo laivy statybos centre Jeso, sparčiai dirba statydami naujos rūšies submarinus. Prieš metus laiko jie sumanė padaryti naujos konstrukcijos submariną, kuris galėtų ne tik hardyti po vandenimis, bet taigi ir skriati.

Dabartinis laikas je jau turi dešimtis tokių submarinų. Tai nedideli, vos 6 — 7 jardų ilgumo laivai. Tokius submarinus labai lengva operuoti, o jų paskinimunga yra aukščiausiame lapyne. Je pasimę torpedų krovinį, nepatętyti gali lengvai priartiinti prie bet kokio karo laivo, kad ir negiliaime vandenyje ir jį ištorpeduoti. Bet kas svarbiausia, tai kad tie submarinai gali ir skraidyti.

Prieš kurį laiką tie submarinai buvo demonstruoti. Demonstracijos tęmytojai buvo labai nustebinti, kai toks submarinas išlindęs iš vandens ištiesė sparus ir, lyg hidroplanas, neužligo pakiojo į orą. Kurį laiką pakiraidės, jis vėl nusileido ant vandens, o netrukus ir vėl pasinėrė.

Tie skraidanti submarinai yra aprūpinti periskopais, kaip ir didieji submarinai ir torpėnas leidžiantis vamzdžiais. Jiems ruo-

šiantis kilti į orą, iš šonų išleidžiama iš silko medžiagos sparnai, apie dviešimtis metrų bendro ilgumo, o priekyje iškyla propelelis, kuris tuojau pradeda veikti ir momentaliai submarinas virsta hidroplanu.

Si "skraidanti žuvis," gali be sustojimo po vandenimis keliauti penktolika angliškų mylių su pilnu kroviniu. Be krovinių ji gali keliauti toliau. Jos skraidymo kelias apima šėkis šimtus mylių be krovinio, o su kroviniu triušimtus mylių. Ji turi keturias torpėdas vamzdžius.

Bursy tokių skraidančių submarinų karo scenoje gali sušėti labai svarbų vaidmenį. Mažo jų skaičiaus pakaktų sunaikinimui didelio laivyno.

B.
ARTHURAS KAPTAINIS LAIDBEJO DOVANA

TORONTO, Ont. — Arthuras Kaptainis laimėjo pirmą dovaną iš YMCA — sidabrinį puodelį (silver trophy) už atsizymėjimą plaukiojime.

Linkiu gero pasisekimo ir ateiityje.
A. Galinaitis

SONŲ IR DUKTERŲ K. L. S. P. DRAUGIJOS 1-ma KUOPA

Rengia

PIKNIKA

Svetainės Pirkimui

Sekmadienį, Liepos (July) 7 d.

WESTONE

Prie drg. Maslo farmos. Ten pat, kur įvykėdavo poretais metais

Piknike bus baras su visais gardžiais gėrimais, užkandžiais "hot dogs" ir kitais.

Atvykite visi! Nepraleiskite geros progos pakvėpuoti tyru oru ir pasidžiaugti vasaros saule.

Nuo 2-ros valandos prasidės

ŠOKIAI

grieziant geram orkestrui.

TROKAI VES Į PIKNIKĄ NUO GOREVALE AVE.

Pirmas trokas išvyks 1-mą val. po pietų.

Piknikas tęsis iki vėlomos.

Rengėjai

JONAS GARLIAUSKAS

Lietuviška Valgykla

(Pervarkytą valgyklą ir naujus savininkus)

668 QUEEN ST. WEST — TORONTO

Skaniai pagaminti lietuviški ir angliški valgiai; nakvėnė di-nai, savaitė ir mėnesiams; ir kiti patarnavimai del lietuvių svečių.

Tel. WA. 5370

Harry R. Ranks Company

GRABORIUS

Patarnauju mieste ir apylinkėse be ekstra mokesčio, įkaitant Hamilton ir Whitby. Laidotuvis net \$55.00 pigumo

455-457 QUEEN ST. W. TORONTO

Tel. WA. 8824 — EL. 5016

BOVSACH & BOVKACH

Real Estate Agents Parduodame ir išrenuojame namus ir farmas. Įakolektuojame rėndas. Kas turite tvę reiklų, kreipkitės pas mūs.

188 GOREVĀLE AVE. OSHO 424 ALAIDE ST. W. TORONTO

Grace and beauty were much in evidence at Musselman's Lake a few days ago as girls from many parts of Ontario competed for diving and swimming championships. My Looney, world's champion long distance

professional swimmer, presented trophies for swimming achievement. LEFT TO RIGHT, Miss Looney, Irene Barr of Hamilton, junior champion, Margaret Thompson of Hamilton,

under, Bernice Looney of the Lakeshore Club first in the minnow class. There were fancy diving numbers for men and women and a gala program all afternoon.